

VINKKEJÄ TOIMINNALLISEEN ULKOILUUN

YLI 180 ERILAISTA VINKKIÄ PÄIVÄKODIN
ULKOTOIMINTAAN

TAUSTAA

- Vinkkejä toiminnalliseen ulkoiluun –vihko on koottu Oulun kaupungin päiväkotiryhmien suunnittelemien ja toteuttamien pedagogisten toimintatuokioiden pohjalta.
- Tässä vinkkivihkossa toiminnot on jaettu aihealueittain sekä ikäryhmittäin. Toiminnot ovat kuitenkin pääosin sovellettavissa kaikenikäisille.
- Tuokiot on suunniteltu ja pidetty osana Puoli päivää pihalla –hanketta v. 2020-2023.

SISÄLTÖ

**Kevään ja syksyn
ihmettelyä**

sivut 5-11

**Ulkona suunnistaen
ja etsien**

sivut 13-20

**Toiminnallista
matikkaa**

sivut 22-28

**Kirjaimia
luonnossa**

sivut 30-31

Taiteen helmiä

sivut 33-36

Musiikkia metsässä

sivut 38-43

**Liikuntataitoja
harjoitellen**

sivut 45-51

**Luonnossa leikkien
ja pelaten**

sivut 53-61

**Metsäretkellä
tutkien ja touhuten**

sivut 63-73

**Eläinten kanssa
touhuillen**

sivut 75-87

**Tunnetaitoja
oppimassa**

sivut 89-94

**Kierrätyksestä
oppien/kierrätyksen
taikaa**

sivut 96-98

**STEAM-
pedagogiikkaa
ulkosalla**

sivut 100-103

Me varhaiskasvatuksessa

Tutkimme
lähiympäristöä
Retkeilemme
säännöllisesti

Liikumme aktiivisesti
Opimme ulkona
erilaisissa ympäristöissä

OULU | Varhaiskasvatus

**KEVÄÄN JA
SYKSYN
IHMETTELYÄ**

Oravan syksy

- **Tavoitteet:** Yhdessä toimiminen, tekeminen ja auttaminen.
- **Toiminta:** Lapset saavat kirjeen Kurre-oravalta, jossa hän pyytää lapsia auttamaan talvivaraston keräämisessä. Lauletaan Orava -laulu. Mennään metsäretkelle, jossa kerätään Kurrelle käpyjä talvivarastoa varten. Tutkitaan samalla, mitä eroa on kuusen ja männyn kävyillä.

Retki lähipuistoon ja kevään merkkien havainnointia.

- **Tavoitteet:** Kielen kehityksen tukeminen, motoristen taitojen kehittäminen, liikunnan ilo.
- **Toiminta:** Teemme retken lähipuistoon kävellen/rattailla ja havainnoimme kevään merkkejä ”kevätingon” kuvista. Ennen retkeä lapset ovat piirtäneet ulkona yhteisen retkilipun, joka otetaan retkelle mukaan. Retkellä lauletaan kevätingon kuvien aiheista ja nimetään asioita ympäristöstä. Otamme mukaan myös kiikarit, joilla tutkia ja havainnoida asioita. Kotiin annetaan samanlainen väritettävä kevätingo vanhempien kanssa tehtäväksi.

3–5v

Metsäretki

- **Tavoitteet:** Ympäristön havainnointi, yhdessä parin kanssa työskentely, vuorottelu, elämyksellisyys, luonto kulttuurin kokeminen, kertomisen harjoittelu.
- **Toiminta:** Mennään metsään. Havainnoidaan luontoa ”syysbingon” kautta. Syödään lopuksi eväät.

METSÄMÖRRI –retki

- **Tavoitteet:** Lähimetsä tutuksi, metsä leikkiympäristönä, itsestä huolehtiminen ja arjentaidot, innostaa lapset lähiluontoon leikkimään, liikkumaan, ihmettelemään ja tutkimaan.
- **Toiminta:** Mennään kävellen lähimetsään, jossa lauletaan aluksi Metsämörri-laulu. Käydään läpi vuodenaikoja. Havainnoidaan metsää ja keskustellaan havainnoista (vertaillaan aikaisempaan vuoden aikaa, mitä muutoksia tapahtunut). Sen jälkeen lapset saavat vapaasti leikkiä (esim. rakentaa majan.).

Keväinen kävelyretki

- **Tavoitteet:** Keväisen luonnon ja lähiympäristön havainnointi, liikenteessä liikkuminen tutuksi, liikunnasta iloa, yksinkertainen sääntöleikki, yhteenkuuluvuus.
- **Toiminta:** Kävellään läheiselle kentälle. Matkalla havainnoidaan luonnon kevättä (kuvia mukana havainnoinnissa). Käydään läpi vastaantulevia liikennesääntöjä. Kentällä monenlaisia leikkejä mm. Leijonan häntä metsästys -leikkiä, pallolla leikkiä.

Keväisen luonnon tutkimista

- **Tavoitteet:** Huomiointi, havainnointi ja kuuntelu, ryhmässä toimiminen, ohjeiden kuuntelu, ilo.
- **Toiminta:** Mennään kävelyretkelle joen rantaan. Tutkitaan ja havainnoidaan ympäristöä. Käytetään esimerkiksi luuppeja apuna tutkimisessa sekä otetaan kuvia tabletilla. Pohditaan kevään merkkejä. Tehdään bingolappu keväisestä aiheesta. Käydään retkellä useamman kerran. Vertaillaan mikä luonnossa on muuttunut edelliseltä kerralta ja tarkkaillaan kevään etenemistä.

Kevät bongaus ja metsä-Kim

- **Tavoitteet:** Ajattelu ja oppiminen, ympäristön havainnointi, vuodenajanmuutoksen havainnointi.
- **Toiminta:** Lähimetsään piilotetaan kasvi- ja eläinkortteja, jotka liittyvät keväeseen. Ennen etsintää käydään läpi, millaisia kortit ovat ja mistä niitä löytyy. Löydettyään kortin lapsi kuvailee kortin sisältöä. Etsimisen jälkeen leikitään korteilla Kim-leikkiä niin, että lapset käyvät kiertämässä puun ympäri sovitulla liikkumistavalla, kun aikuinen poistaa yhden kortin.

Nalleriinan syysretki (Pedapuun tarina taustalla). Retki lähimetsään ihmettelemään pakkasta

- **Tavoitteet:** Satujumppa (Pedapuun valmis materiaali muokattuna). Lähiympäristöön tutustuminen, havaintojen tekeminen ja syksyn muutoksien ihmettely. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen harjoittelu.
- **Toiminta:** TARVIKKEET: Hulavanteet, eri värisiä palloja, pihasoittimia, iso kori palloille, Pedapuun satujumppakortti mukana.

Menimme lasten kanssa pienelle aidatulle piha-alueelle jumppaamaan Pedapuun syysjumppaa. Jumppa oli aiemmalta kerralta tuttu Nalleriinan syysjumppa. Jumppa oli muokattu pienryhmälle sopivaksi ja sen hetkisen sään mukaiseksi. Yöllä oli ollut pakkasta - lätäköt olivat jäätyneet ja kuuraa oli lehdissä. Ennen jumpan aloitusta ihmeteltiin lasten kanssa yhdessä maassa olevista lehdistä, että mitä niiden pinnalle oli tullut sekä miten ihmeellisesti suusta tuleva hengitys muuttui höyryksi. Tutkimme ennen jumppaa Nalleriinan kuvaa - mitä eroja kuvassa ja ympäröivässä luonnossa oli sillä hetkellä.

VALMISTELU: 1. HULAVANTEIDEN ASETTELU YMPYRÄÄN. JOKAISALLE OMA VANNE LÄTÄKÖKSI.

Nalleriina kertoo ryhmälle, miten syksyn ensimmäiset pakkaset olivat muuttaneetkin lätäköt jäisiksi (lapset saavat siirtyä lätäköihin). Lasten tehtävänä on hyppiä lätäköissä (hularenkaat), ja kertoa toisille miltä hyppiminen jäisessä lätäkössä kuulostaa. Liikutaan lätäköstä toiseen äännellen jään rikkoutumista.

2. AIKUINEN HYPPII HAKEMAAN SOITTIMIA JA KERTOO SAMALLA, ETTÄ NYT VOIMME SOITTIMILLA TEHDÄ JÄÄN RIKKOUTUMISEN ÄÄNIÄ. MILTÄHÄN SE KUULOSTAA? Lapset saivat ottaa hyppimiseen mukaan pihasoittimia. Jokainen sai valita itselleen haluamansa soittimen. Kolmella oli marakassit, kahdella oli pienet rummut. Aikuisella oli myös rumpu. Hypimme lätäköissä ja jokainen sai soittaa itselleen hyppimiseen tahtia omalla soittimellaan. Aikuinen soittaessaan sanoitti: “Soitellaan soitellaan, jäätä rikki soitellaan. Miltähän se kuulostaa?” Teimme huomioita siitä, miten eri tavalla hyppiessä soittaminen kuulostaa myös erilaiselta. Jokainen sai soittaa toisille äänen, jolta kuulosti, kun lapsen lätäkkö rikkoutuu musiikin avulla.

3. AIKUINEN HAKEE KORIN, JOKA ON TÄYNNÄ ERI VÄRISIÄ PALLOJA. HÄN ALKAA KERTOA NALLERIINAN TARINAA MARJOISTA. Nalleriina kertoo, että hänen alkusyksystä keräämänsä marjat olivat kaatuneet hänen varastossaan. Isossa purkissa jäljellä oli enää muutama marja ja Nalleriinaa harmittaa suuresti. Hän pyytää lasten apua keräämään karanneet marjat takaisin isoon astiaan. (aikuinen levittää eri värisiä palloja ympäri pihaa)

4. KUN MARJAT ON SAATU KERÄTTYÄ KOKOONNUTAAN YHTEEN JA KUUNNELLAAN TARINA LOPPUUN. Nalleriina kiittää lapsia avusta, ja kertoo leipovansa kiitokseksi ison piirakan. Jokainen lapsi saa laittaa piirakkaan toivomansa marjan. Yhdessä leivotaan jättipiirakka, josta saamme maistaa oman palasen. Lopuksi Nalleriina kertoo, että nyt on aika lähteä tutkimaan lähiympäristöä ja ihmetellä mitä muuta pakkaneen on saanut aikaan ulkona. “Oletteko haistaneet pakkasen ilmassa? Miltä se teistä tuoksuu? Mitähän kaikkea pakkaneen on tehnytään luonnolle? Oletteko tunteneet, kun ”pakkaneen puraisee nenästä, sitä vähän kipristää”.

5. SIIRRYTÄÄN RETKELLE LÄHILUONTOON. Portilla kerrataan yhdessä metsäsäännöt. Aikuinen ja lapset tekevät havaintoja ja toisten kysymyksiin pysähtytään yhdessä ihmettelemään ja miettimään vastauksia. Harjoitellaan huomioiden tekemistä. Huomioita ja ihmettelyä pakkasesta: Mitä nurmikolle tapahtuu, jos yöllä on pakkasta? Miksi se on yhtäkkiä vaalea? Mitä puussa roikkuville vesipisaraille on tapahtunut? Mitä pensaikon oksista roikkuu? (hämähäkin seittiä). Miten me näemme hämähäkin seitin? (jäätynyt pieniksi helminauhoiksi). Mitä järven pinnalle on tapahtunut? Miksi se on valkoinen jostain kohdasta? Missä on linnut? Miksi maa ääntää, kun me kävelemme? Mitä jäätyneelle lätäkölle käy, kun sitä iskee kepillä?

6. RETKEN LOMASSA LAPSET SAAVAT LEIKKIÄ TUTULLA RETKIPAIKALLA. Kaatuneen puun luona syntyy mahtava leikki merirosvoista, jotka aikovat vallata aarresaaren. Aarteena on hämähäkin seiteistä tehdyt kaulakorut.

LOPUKSI: Lasten kanssa kerrataan mitä nähtiin ja mitä ihmeteltiin. Lähdettiin yhdessä takaisin omalle pihalle.

Tabletin kanssa luonnossa

- **Tavoitteet:** Kaikkien tapa katsoa luontoa ja ympäristöä on yhtä oikea. Aikuinen kannattelee ja syventää lapsen havaintoja ja pohdintaa esim. voiko olla jonkin eläimen jälki tai mitä löytö tarkoittaa luonnolle ja miksi juuri tämä asia pysäytti lapsen.
- **Toiminta:** Lapset kuvaavat itse tabletilla. Käytetään aikaa yhteiseen ihmettelyyn, jätetään tilaa oivaltamiselle. Kuvat kootaan luontolöytö -näyttelyksi eteiseen vanhempien nähtäväksi.

Kevään merkit

- **Tavoitteet:** Elämykset keväisestä metsästä, kevään merkkien huomioiminen eri aisteilla, metsä oppimispaikkana ja iloa tuomassa.
- **Toiminta:** Tutkitaan pienryhmissä erilaisia kevään merkkejä mm. maasta, puista, kantojen koloista ja eri kasveista ja kasvustoista näkö-, kuulo-, tunto- ja hajuaistien avulla. Havainnoidaan myös lintuja ja muita eläimiä.

Kevään merkkien tutkiminen

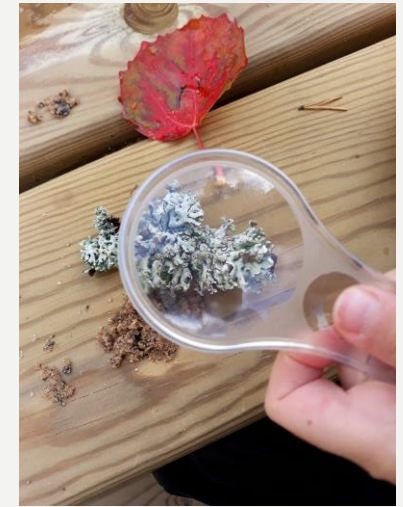
- **Tavoitteet:** Liikkumisen ilo luonnossa, ympäristön havainnointi, lajituntemus, lasten osallisuuden huomioiminen, perheen osallisuus, luonnon arvostaminen.
- **Toiminta:** Lauletaan aluksi Kevätlaulu (Ystävien aapisesta). Askarrellaan pienryhmissä kiikarit. Käydään ryhmän kanssa yhteisellä retkellä päiväkodin lähiympäristössä. Retkellä havainnoidaan luontoa kiikareita käyttäen. Kuunnellaan, kuuluuko lintujen ääniä ja yritetään tunnistaa niitä nähdessä, mikä lintu on kyseessä. Tehdään keväeseen liittyvä bingo pienryhmissä, joita perheet jatkavat kotona.

Kevään merkit

- **Tavoitteet:** Ulkoilu, liikkuminen yhdessä, eväiden syöminen itsenäisesti, parityöskentelyn harjoittelu, tabletin käyttö, liikenteessä kulkeminen, omista tavaroista huolehtiminen.
- **Toiminta:** Tehdään retki lähimetsään/ puistoon, jonne otetaan eväät mukaan. Lapset kuvaavat kevään merkkejä tabletilla parin kanssa. Esitellään omat kuvat muille (kevään merkit).

Kevään tulon seuranta

- **Tavoitteet:** Tutustutaan kevään merkkeihin ja ilmiöihin (eläimet, kasvit, luonto,) tutkitaan ja seurataan kevään tuloa.
- **Toiminta:** Lähiluonnossa retkeillään, moniaistillisesti ja toiminnallisesti. Tehdään havaintoja kevään tulosta ja etenemisestä ja merkeistä. Keskustellaan kevään merkeistä, tutkitaan ja etsimisen jälkeen keskustellaan löydöistä / kevätbingo. Lauletaan ja leikitään kevätlauluja / maalataan kevätmaisema. Keväinen aistipolku; miltä kevät tuoksuu, kuulostaa, näyttää, tuntuu. Lasketaan ja luokitellaan lintuhavaintoja, vertaillaan lintuja ominaisuuksien mukaan. Keväthippa; pelastautuminen sanomalla kevään merkki. Kapteeni käskee-leikki.

Kevät luonnossa

- **Tavoitteet:** Opitaan huomioimaan vuodenaikojen vaihtelun tuomia muutoksia lähiluonnossa, pohditaan kevään merkitystä eläimille. Lapset saavat aiheeseen liittyvää tietoa, eläydytään eläinten rooliin ja suunnitellaan niille pesä, opitaan kunnioittamaan lähilunnon asukkaita. Oman vuoron odotus, kaverin kuunteleminen, mielipiteen perustelevminen.
- **Toiminta:** 1. Keskustellaan lasten kanssa siitä, miten kevät näkyy luonnossa 2. Lähdetään metsä-/linturetkelle kehottaen lapsia tuomaan esille huomionsa 3. Asioista keskustellaan heti tuoreeltaan ja jokainen saa tuoda näkemyksensä esille. 4. Ohjaaja kiinnittää lasten huomion lumen alta paljastuneisiin roskeisiin 5. Metsässä lapset saavat eläytyä suosikkieläimensä toimintaan ja tapaamaan liikkua, sekä rakentaa tälle pesän kesäksi 2-3 lapsen ryhmissä. 6. Jokainen saa esitellä oman rakennelmansa (dokumentoidaan kuvalla) 7. Lopuksi kokoonnutaan kuusen juurelle ja keskustellaan yhdessä koetusta ja opitusta.

Metsäretki -kevätsuranta

- **Tavoitteet:** Seurata kevään edistymistä, aistit, lasten osallisuus, hyvinvointi/askeleet –liikunta.
- **Toiminta:** Jaetaan lapsille kevätsuranta lomakkeet ja tutustutaan siihen yhdessä tarkemmin. Eskarit äänestävät retkipaikkaa. Ennen retkeä pohdimme kevätsurantaan liittyviä tehtäviä esim. mitä metsässä havainnoimme, onko siellä oravia, minkä värinen oravan turkki on, onko metsässä vettä, onko puihin ilmestynyt lehtiä. Täytetään kevätsuranta lomaketta havaintojen perusteella. Keskustellaan omista havainnoista.

Kevät ja pääsiäinen

- **Tavoitteet:** Lähiympäristöön tutustuminen, luonnon tutkiskelu, kevään tulon ihmettely ja pohtiminen yhdessä: kevään merkit, pääsiäisen perinteisiin ja sanastoon tutustuminen, pajunoksien hakeminen ja koristelu virpomista varten. Motoristen taitojen vahvistaminen: luonnossa käveleminen, puistossa leikkiminen, kiipeily, keinuminen.
- **Toiminta:** Lähipuistoon kävellen. Puistossa pääsiäis- ja kevätaiheinen hetki pääsiäispussin merkeissä. Pussissa laulu- ja lorukortteja, jotka on tehty retkeä varten. Lauluja ja loruja harjoiteltu päiväkodilla jo etukäteen. Laulujen ja lorujen kautta pohdimme lasten kanssa yhdessä pääsiäiseen kuuluvia asioita, sekä keskustellaan kevään merkeistä. Keräämme jokaiselle lapselle oman pajunoksan mukaan koristelua varten. Lopuksi lapset saavat leikkiä puistossa.

Muurahaisen muna –tuokio, osana muurahaistutkimusprojektia

- **Tavoitteet:** Muurahaisen rakenne- luontotaideteoksen pohjustustuokio. Ryhmäytyminen muurahaisten elämän tutkimisen kautta.

Valmistelut: materiaalit:

- kierrätetyt kinder-munan kuoret
- luonnonmateriaalit (kivet, oksat ja havuneulaset)
- maalarinteippi(nimi)
- tutkijan kortti ja kirje muurahaiskuningattarelta
- (kyniä)

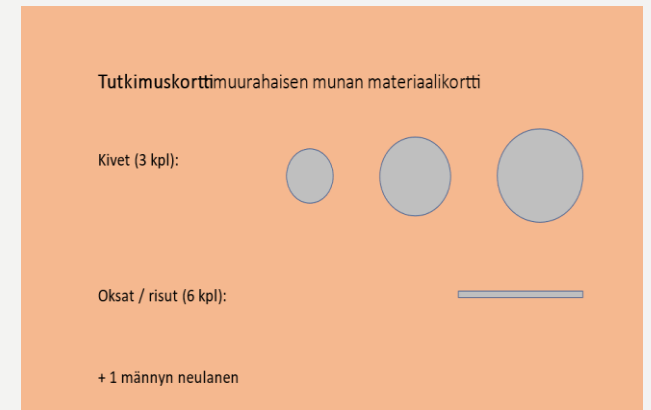
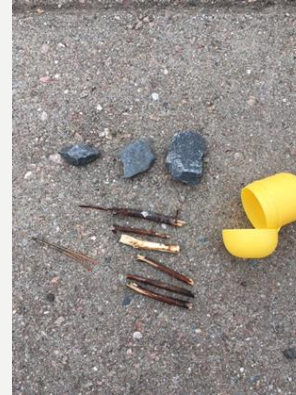
Organisointi

koko ryhmän toimintaa, yksilöohjaus

Ennakointi

opettaja kirjoittaa muurahaiskuningattarenkirjeen, nimeää kinder-munan kuoret jokaiselle lapselle ja ottaa ne mukaansa metsäretkelle. Opettaja piilottaa muurahaiskuningattaren kirjeen päiväkodin pihalle/ maastoon muurahaispesän liepeille tai sellaiseen paikkaan, jossa lapsi voi nähdä muurahaisia. Opettajalla on valmiina tutkijankortit lapsille.

- **Toiminta:** Lapsille laitetaan liivit päälle, kerrataan liikenteessä liikkumisen säännöt ja siirrytään tuokiopaikkaan. Opettaja “huomaa kirjeen” tai joku lapsista huomaa sen. Kirjeessä muurahaiskuningatar pyytää lapsilta apua ja ohjaa heitä toimimaan toivomallaan tavalla. Lapsia ohjataan tutkimaan tutkimuskortissa olevia luonnonmateriaalien määriä, kokoja ja ominaisuuksia. Lapset keräävät kinder-munien kuoriin tutkimuskortissa olevat materiaalit. Aikuinen tarkistaa määrät, kyselee lapsen kokemuksia ja kerää munat talteen seuraavaan toimintaan. Kiitetään lapsia hyvästä työstä!

**ULKONA
SUUNNISTAEN JA
ETSIAEN**

Pääsiäismunien etsintää

- **Tavoitteet:** löytämisen riemu, laskeminen (montako munaa on löydetty), metsä leikkiympäristönä (tasapainotaidot).
- **Toiminta:** Mennään metsään etsimään piilotettuja munia. Pupu (käsinukke) kertoo lapsille päiväkodin pihalla kadottaneen pääsiäismunansa metsään ja toivoo, että lapset voisivat auttaa häntä etsimään munat. Tämän jälkeen mennään etsimään kadonneet pääsiäismunat. Löytämisen jälkeen käydään läpi, minkävärisiä munat ovat ja mistä ne löytyivät metsästä.

Pääsiäisaiheinen valokuvasuunnistus

- **Tavoitteet:** Yhteistyö- ja havaintotaitojen harjoittelu, pääsiäisperinteisiin tutustuminen.
- **Toiminta:** Noita-nokinenä oli jättänyt ryhmälle kirjeen, jossa kertoo lentäneensä päiväkodin pihalla luudallaan. Luuta oli mennyt epäkuntoon ja samassa rytäkässä laatikollinen suklaamunia on kadonnut. Hän kertoi kuitenkin ehtineensä ottaa valokuvia lentoreittinsä varrelta, joita seuraamalla löytäisimme varmasti kadonneen laatikon. Laatikon sisällön saisimme pitää itsellämme. Kuvien (valokuvia piha-alueesta) avulla etsitään rasia lentäen omilla luudilla. Lopuksi lauletaan yhdessä ”Kanapolkka” -laulu kuvien kanssa.

Pääsiäisteemainen aarteenetsintä pareittain

- **Tavoitteet:** Kaveritaitojen ja motoristen taitojen tukeminen sekä ulkona liikkumisen ilon löytäminen leikin kautta.
- **Toiminta:** Etsitään päiväkodin metsäpihalle piiloon menneitä tipuja kaveria auttaen. 1. Alustetaan toimintaa draaman tavoin kertomalla, että Äiti-kanan tipuset ovat menneet karkuteille ja kuinka Äiti-kana kaipaa lapsiaan 2. Lauletaan ”Juokse tipu, juokse” -laulu 3. Jakaudutaan pareihin. Ohjataan lapsia auttamaan toisiaan 4. Lähdetään etsimään tipuja. Aikuinen auttaa etsinnässä ja sanallistaa toimintaa 5. Keräännytään yhteen ja lasketaan montako tipua löydettiin. Sanallistetaan kehuja, jos lapset ovat auttaneet toisiaan 6. Äiti-kana lausuu tyytyväiset sanat loppuun. Äiti-kana antaa palkinnon (jokaiselle pieni suklaamuna) 7. Syödään palkinnot metsässä. Samalla pohditaan minne palkinnoista saadut roskat laitetaan.

Nuppu-pupun kadonneet pääsiäismunat

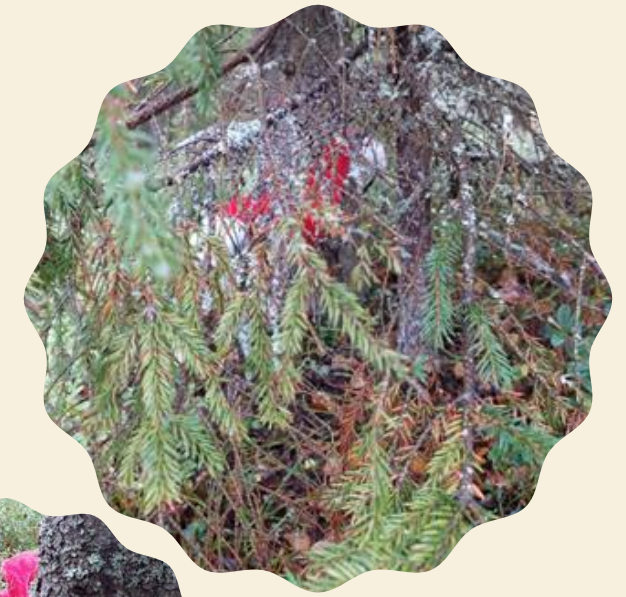
- **Tavoitteet:** Värien tunnistus, etsiminen, lajittelu, laskeminen, liikkuminen, tarinallinen leikki, yhteisöllisyys ja yhteinen tekeminen.
- **Toiminta:** Toteutetaan päiväkodin pihalla ulkoilun aikaan. Piilotetaan punaisia, keltaisia, vihreitä ja sinisiä palloja (väriteeman mukaan) ympäri pihaa. Nuppu-pupu (aikuinen pukeutunut pupuksi tarinallisen leikin mukaisesti) tulee ulos ja kertoo lapsille pääsiäismunien olevan kadoksissa. Etsitään yhdessä palloja ja viedään ne eriväristen laatikoiden luokse, jossa mietitään minkä väriseen laatikkoon kukin pallo kuuluu.

Kadonneiden tonttulakkien etsintää

- **Tavoitteet:** Liikunnan riemu ja motoriset perustaidot.
- **Toiminta:** Etsitään yhdessä seikkailupihalle piilotetut tonttulakit. Sovitaan, että reppuun saa tuoda yhden tonttulakin kerrallaan. Tonttulakkien löytyessä keskustellaan, mistä ne löytyivät ja minkä värisiä ne ovat. Tonttulakit kerätään yhteiseen reppuun. Lopuksi lauletaan yhdessä ”Pikkuinen tonttu hyppeli näin”.

Pihasuunnistusta

- **Tavoitteet:** Pihaympäristö tutuksi, ryhmänä toimiminen, asioiden tunnistaminen kuvista.
- **Toiminta:** Viedään pihalle rastit valmiiksi (laminoidut kuvat paikasta). Samoja kuvia käytetään myös ”suunnistuskarttana”. Aluksi lämmitellään venytellen ”Pomppufiilis” -kappaleen tahtiin. Suunnistuksessa näytetään lapsille kuva ja heidän tehtävänä on etsiä rasti. Yhdessä kuljetaan ja pohditaan, mistä seuraava rasti löytyy. Kun tehtävä on suoritettu, annetaan lapsille suunnistusmitalit ja -diplomit. Lopuksi vielä mehua ja keksiä lapsille.

Pokemon-suunnistus

- **Tavoitteet:** Kommunikaatio ja työskentely parin kanssa yhdessä.
- **Toiminta:** Jaetaan lapset pareiksi (4-vuotias + 5-vuotias). Pokemon-kuvat piilotetaan lähimetsään. Lapset lähtevät pareittain etsimään kuvia. Löytäessään kuvan, he voivat ympyröidä saman kuvan omasta paperistaan.

Valokuvasuunnistus päiväkodin pihalla

- **Tavoitteet:** Kuvasta paikkojen tunnistaminen, värien tunnistaminen ja nimeäminen, erilaisten liikkumistapojen harjoittelu, laulun opetteleminen.
- **Toiminta:** Tunnistetaan lasten kanssa valokuvista pihan eri kohteet ja liikutaan eri tavoin kohteisiin. Kohteissa on tehtävälaput, joissa eri väriset väriympyrät (punainen, sininen, vihreä, keltainen, oranssi, harmaa ja musta) ja aina kyseiseen väriin liittyvä laulun säkeistö. Lapset nimeävät värin ja lauletaan yhdessä väriin liittyvä laulun säkeistö. Laulu: ”Kenellä on päällä jotain punaista, sen on vuoro pomppia.”

Eskarilaisen ensiapu ja turvallisuus

- **Tavoitteet:** Harjoitellaan lasten kanssa ea- ja turvataitoja. Tutustutaan Qr-koodin käyttöön. Epätasaisessa maastossa liikkuminen ja erilaiset liikkumistavat.
- **Toiminta:** Toiminta tehdään rastimuodossa. Rasteja on seitsemän. Rastien tehtävät löytyvät Qr- koodin takaa. Rastit laitetaan päiväkodin ja koulun takana olevaan pieneen metsikköön, jossa vanhemmatkin voivat käydä niitä lasten kanssa kiertämässä. Toiminta on suunnattu 5-8 -vuotiaille lapsille ja heidän perheilleen. Päiväkodissa lapset voivat aikuisen ohjauksella kiertää rasteja pienissä porukoissa (max. 5-6 lasta). Rastit kierretään numerojärjestyksessä. Qr-koodin lukeminen onnistuu joko suoraan kännykän kameralla tai lataamalla Qr- koodinlukija -sovellus). Kysy ensin, mitä lapset jo tietävät aiheesta. Tarkoitus on pohtia ja keskustella yhdessä.

Aloita hyppimällä viisi haara- perus-hyppyä ja lähde sitten kiertämään rata.

Rasti 1: Mikä on hätänumero? 112 (hätänumeroon voi soittaa, vaikka puhelimesta ei olisi saldoa jäljellä tai sim-korttia sisällä.)

Milloin voi soittaa hätänumeroon? *Kun on hätätilanne ja tiedät tai epäilet hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön olevan uhattuna tai vaarassa. *Esim. Kun huomaat onnettomuuden, tulipalon tai huomaat rikoksen. Voiko soittaa jos *nukelta irtosi jalka? *maito loppuu jääkaapista? *mummo liukastuu villasukilla portaissa eikä pääse ylös? *metsässä näkyy tulipalo? (Älä soita, jos kukaan ei ole vaarassa).

Liiku seuraavalle rastille hyppien kuin jänis.

Rasti 2: Miten toimit, kun soitat hätänumeroon 112? *Kerro kuka olet ja mikä on hätänä. *Vastaa kysymyksiin ja toimi annettujen ohjeiden mukaan. *Lopeta puhelu vasta, kun saat luvan. Harjoittele soittoa hätänumeroon. Toinen on hätäkeskuspäivystäjä ja toinen soittaja. Lapsi saa keksiä, mikä on hätänä ja missä, aikuinen lähettää apua. *Kotitehtävä: opettele ulkoa hätänumero 112 ja oma kotiosoitteesi.

Liiku seuraavalle pisteelle lentäen kuin perhonen.

Rasti 3: Jos sinulla tulee haava, miten toimit? *Puhdista haavasta lika juoksevan veden alla. *Tyrehdytä näkyvä verenvuoto painamalla vuotokohtaa. *Jos haava on pieni viiltohaava esim. paperista, laita laastari.

*Jos haava on isompi, kerro aikuiselle ja soita tarvittaessa 112.

Liiku seuraavalle pisteelle rapukävelyä

Rasti 4: Pohtikaa millaisia tulipaloja kotona voi sattua? Miten voit toimia tulipalon sattuessa. *huuda ja varoita muita. *poistu tilasta, älä mene piiloon, älä keräile tavaroita. *kulje matalalla, *sulje matkalla ikkunat ja ovet. *kerro lähimmälle aikuiselle palosta (esim. naapurille) ja soita 112. *mene etukäteen sovittuun turvapaikkaan odottamaan vanhempiasi. *opasta paloautot kohteeseen tarvittaessa. Ole varovainen, että et jää itse alle. *Jos olet kerrostalossa tai yläkerrassa ja havaitset rapussa/portaissa savua, älä käytä hissiä, äläkä mene savuiseen rappuun. Mene parvekkeelle, jos se on mahdollista. Huuda ja huiskuta, että sinut huomataan. Ja jos et pääse ulos, kastele joku pyyhe tai vaate ja laita se kasvojen eteen. *Jos tuli tarttuu vaatteisiin ja ne syttyvät palamaan suojaa kasvot käsillä ja kieriskele maassa niin että liekit sammuvat. Voit myös käyttää sammutuspeitettä, jos sellainen on lähellä. Löytyykö sellainen kotoa? Jos, niin mistä? Harjoittele kotona, miten käytät sammutuspeitettä. *Muistathan, että et leiki tulella. Käytä tulentekovälineitä vain aikuisen luvalla ja läsnä ollessa. Pohtikaa, mitä vaarallisia ja vain aikuisen käyttöön tarkoitettuja esineitä teillä on kodissa.

*Kotitehtävä: *testatkaa kaikkien kodin palovaroittimien toimivuus ja vaikka mummolankin palovaroittimet.

*Tutustukaa sammutuspeitteeseen ja missä se sijaitsee. *Sopikaa turvapaikka, johon kokoonnutte tulipalon sattuessa ja harjoitelkaa sinne menoa.

Liiku seuraavalle pisteelle kävellen kuin karhu.

Rasti 5: Leikkikää laastarihippaa. Valitkaa joku hipaksi ja jos hippa saa sinut kiinni, pitää pysähtyä paikoilleen. Pelastaa voi laittamalla laastarin käteen (silittämällä käsivartta).

Liiku seuraavalle pisteelle laukka-askelin kuin hevonen.

Rasti 6: Turvallisesti liikenteessä: *Miten liikut turvallisesti liikenteessä? Noudatat liikennesääntöjä vai teet kuten itse tahdot? *Miksi on tärkeää noudattaa yhdessä sovittuja sääntöjä? *Mihin liikennemerkkejä tarvitaan? *Mitä liikennemerkkejä sinä tiedät? *Kuka valvoo, että liikennesääntöjä noudatetaan? *Mitä siitä seuraa, jos liikennesääntöjä ei noudata? *Jos näet liikenteessä onnettomuuden, niin mihin numeroon soitat? (112) *Kun ylität tien suojatietä pitkin, niin mitä sinun pitää tehdä aina ennen kuin astut tielle? (Katsoa oikealle ja vasemmalle).

Liiku seuraavalle pisteelle kävellen kuin hämähäkki.

Rasti 7: Miksi pyöräilykypärä on tarpeellinen? *Siksi, että se on kauniin värinen ja sopii vaatteisiin vai siksi, että se suojaa päätä? *Miksi on tärkeää, että pää on suojattu hyvin? (Pään sisällä on aivot ja jos aivot vaurioituvat niihin voi jäädä pysyvä vamma eikä niitä voida korjata). Millainen kypärä on hyvä? A. Liian iso, joka keikkuu päässä. B. Kypärä on oikean kokoinen, mutta hihnat ovat löysällä ja se keikkuu päässä. C. Kypärä on oikean kokoinen ja hihnat on kiristetty sopiviksi. Kypärä pysyy päässä, jos päätä ravistaa. Hienoa! Kaikki rastit on nyt kierretty.

Taputa itseäsi selkään ja hypi sitten ilmaan viisi kertaa (tai vaikka useammankin kerran, jos jaksat).

Muistipeli metsän eläimistä

- **Tavoitteet:** Parityöskentely ja visuaalinen muistaminen.
- **Toiminta:** Muistikortit piilotetaan maastoon. Lapset jaetaan pareittain (eskari + viskari). Toiselle parista näytetään eläimen kuva ja hän kuvailee näkemäänsä parille. Tämän jälkeen pari lähtee yhdessä etsimään kuvalle paria. Lopuksi lauletaan ”Suomalainen metsä” viittoen.

Vihjeiden avulla suunnistaminen

- **Tavoitteet:** Ryhmäytyminen, yhdessä ryhmänä toimiminen, oman nimen kirjaimiin sekä eskarihahmojen nimiin tutustuminen, ohjeen mukaan toimiminen.
- **Toiminta:** Toiminta toteutetaan päiväkodin viereisessä puistossa, jonne on sijoitettu eri paikkoihin muovitaskuissa olevat kortit. Eskarilaiset etsivät muovitaskut aikuisen antaman vihjeen perusteella. Jokaisessa kortissa on yksi kirjain, sekä toisella puolella tehtävä, jonka eskariryhmä suorittaa yhdessä. Tehtävät liittyvät oppimisen eri osa-alueisiin. 1. Kielen rikas maailma: Oma nimen ensimmäinen kirjain tehdään liimaamalla kiviä kirjaimen muotoon. 2. Ilmaisun monet muodot: Lauletaan ja leikitään yhdessä uusi ryhmälaulu. Keksitään yhteinen eskarihuuto, jota käytetään pitkin vuotta sopivissa tilanteissa. 3. Minä ja meidän yhteisömme: Mietitään yhdessä, miten erilaisia tunteita voidaan esittää. 4. Tutkin ja toimin ympäristössäni: Pelataan muistipeliä muovilaatikoihin tehdyillä kuvapareilla. Kuvan mallin mukaan rakennetaan palikoilla samanlaiset rakennelmat. 5. Kasvan, liikun ja kehityn: Lapsi heittää noppaa, mikä kertoo toistojen määrän ja hän valitsee maassa esillä olevista erilaisista liikkumiskuvista, jota tehdään silmäluvun osoittaman määrän mukaan.

Tehtävän suoritettua eskarilaiset saavat yhden lasitimantin, mikä laitetaan pieneen aarrearkkuun. Lopuksi kirjainkorteista muodostetaan kaksi sanaa ja yhdessä pohditaan, mitkä nimet niistä muodostuu. Lasitimanteja vastaan eskarilaiset saavat omat eskarikirjat sisällyttäen mentyämme. Taustana toiminnalle on itse keksitty lyhyt tarina siitä, kuinka eskarikirjan hahmot ovat kotoaan Mutkajoelta lähettäneet eskareille tehtävän suoritettavaksi.

Suoritettuaan tehtävät, eskarilaiset saavat eskaritarinan hahmojen lähettämän yllätyksen lasitimanteja vastaan.

Valokuvasuunnistus QR-koodeilla

- **Tavoitteet:** Pienryhmässä toimiminen ja yhteistyön tekeminen, QR-koodin käytön harjoittelua, sanojen alkukirjaimiin tutustumista.
- **Toiminta:** Aloitetaan toiminta kertomalla aamupiirillä, miten valokuvasuunnistus tapahtuu ja miten on tarkoitus toimia. Tarkoituksena on etsiä valokuvan osoittama paikka, josta löytyy numero ja QR-koodi. Seuraavaksi ryhmässä mietitään, mikä sana kuvassa on, ja millä alkukirjaimella se alkaa. Sen jälkeen käydään kirjoittamassa kirjain oikean numeron kohdalle valkotauluun. Jatketaan Kirjainten etsimistä, kunnes mysteerisana paljastuu. Mysteerisana on pienten ryhmä, josta löytyy vielä 5 QR-koodia: niiden takaa löytyvät kuvat tehtävän palkinnosta (esim. lastenohjelma ja evästä). Jokaiselle pienryhmälle on 4 valokuvaa eli paikat, jotka tulisi löytää. Jokaisella pienryhmällä on käytössään tabletti ja jokainen saa kokeilla QR-koodien lukemista vuorollaan.

Etsintäleikki

- **Tavoitteet:** Liikutaan eri ympäristöjä hyödyntäen, ohjeen mukaan toimiminen, luontosuhteen vahvistaminen ja motoristen taitojen kehittäminen.
- **Toiminta:** Etsintäleikissä hyödynnetään kierrätysteemaa. Käytetään sellaisia esineitä, jotka olisivat muuten menossa kierrätykseen. Jokaisesta esineestä on kuva tabletilla omassa "Etsintäleikki" -kansiossa. Etsintäleikin tavaroille on myös oma laatikko, jossa niitä säilytetään. Esineet piilotetaan pihalle/metsään/puistoon. Lapsille näytetään kuva esineestä, joka heidän täytyy löytää. Löydettyään esineen, he tuovat sen ennalta sovittuun paikkaan ja lähtevät sen jälkeen etsimään uutta esinettä. Leikkiä voidaan tehdä pareittain tai pienissä ryhmissä, jolloin lapset saavat yhdessä selvittää ongelmanratkaisua. Etsintää voidaan suorittaa eri tyyleillä esimerkiksi: kävellen, juosten, hyppien tai eri eläinten liikkumista matkien.

Toiminnallinen pistetyöskentely

- **Tavoitteet:** Koulun ja esiopetuksen yhteistyö, mahdollisimman monen oppimisen alueen yhdistäminen/käyttäminen toiminnassa.
- **Toiminta:** 8 eri toimintapistettä päiväkodin pihalla ja lähiympäristössä. Jaetaan lapset sekaryhmiin (eskarilaisia + kakkosluokkalaista). Jokaisen ryhmän mukana kulkee myös aikuinen. Kierretään pisteitä. Pisteet löytyvät kuvasuunnistuksen avulla. Pisteet: 1. Lajitunnistus (lajikuvakortit ja nimen yhdistäminen) 2. Luontotaide (Vanteen sisälle taideteos mahdollisimman monesta luonnon materiaalista. 3. Liikennemerkkien bongaus lähiympäristöstä ja niistä keskusteleminen sekä samalla kerätään roskia matkalta 4. Roskien lajittelu (erilaisia roskia ja lajitteluastiat) 5. Avaruuspiste (planeettojen yhdistäminen kuvasta,) 6. Sarjoittaminen (kerättyinä eri luonnonmateriaaleja, jatkavat toisen tekemää) 7. Liikunnallinen Kim-leikki 8. Pokemon -metsästys (piilotettu metsään Pokemon -kuvia ja niitä lapset etsivät, voidaan tehdä luokitteluja eri kokoisista ja erilaisista Pokemoneista).

Kotikuvasuunnistus

- **Tavoitteet:** Esi-matemaattisena taitona ympäristön havainnointi, lähiympäristöön tutustuminen, parijonossa kulkeminen pyörätiellä, muistin harjaannuttaminen, kävelykunnan kohottaminen.
- **Toiminta:** Lapset valokuvasivat kotinsa, kuva lähetettiin vanhempien avustuksella ryhmän opettajille. Fyysinen kuvasuunnistus toteutettiin kolmella eri kerralla, jotka suuntautuivat eri puolille päiväkodin lähialuetta. Valokuvat olivat mukana ryhmän tabletissa. Tämän lisäksi kävelymatkan ulkopuolella asuvien lasten kodit haettiin samalla tavalla google earth -sovellusta käyttäen.

**TOIMINNALLISTA
MATIKKAA**

Toiminnallista matematiikkaa metsässä

- **Tavoitteet:** Numeroiden 1-5 tunnistaminen ja tuottaminen, lukumäärä-lukusana-numeromerkki-vastaavuuden harjoittelu sekä lukujonon 1-5 opettelu.
- **Toiminta:** Metsään rakennetaan toimintapisteitä puiden juurelle. Puissa lukee numerot 1, 2, 3, 4 ja 5. Kunkin numeron kohdalla on matemaattisia tehtäviä (numeroloru ja -laulu, lumipallojen värjäys, numeron piirtäminen ilmaan ja hankeen, haaraperushyppyjä). Lopuksi vielä kadonneiden pupujen etsintä. Löydettyään pupu vieään lumipesään. Kuhunkin pesään voi viedä numeron osoittaman määrän pupuja.

Vastakohdat

- **Tavoitteet:** Liikunnan ilo metsässä, matemaattisen ajattelun edistäminen, vertailu/luokittelu, kielenkehityksen edistäminen.
- **Toiminta:** Kävellään tutulle metsäretkipaikalle. Jaetaan pienryhmiin ja toimitaan eri pisteillä. Jokainen ryhmä kiersi vuorotellen pisteeltä toiselle (1. iso-pieni, 2. lyhyt-pitkä, 3. kevyt-painava) tuoden tutkimusliinalle pyydetyt asiat/materiaalit. Pisteellä esitellään ja kerrotaan omista löydöksistä muille. Lopuksi syödään eväät.

Numerot ja laskeminen

- **Tavoitteet:** Harjoitellaan lukumäärien laskemista ja numeroiden tunnistamista leikkien avulla.
- **Toiminta:** Pienryhmissä kierretään toimintapisteitä. 1. Kim-leikki numerokorteilla sekä numeroiden järjestäminen yhdessä oikeaan järjestykseen. 2. Paljonko kello herra susi -leikki. 3. Jalokivileikki (muunnos myrkkysieni leikistä; sovitaan mikä kivistä on jalokivi. Lasketaan, montako kiveä kerääjä joutuu keräämään ennen kuin jalokivi löytyy). 4. Elefanttimarssi 5. Käpyjen laskeminen ohjeen mukaan ämpäriin.

Luonnon tutkiminen eri värejä tarkkailemalla

- **Tavoitteet:** Luonnon moninaisuuden hoksaaminen.
- **Toiminta:** Mennään luontoon, jossa iso kangas levitetään keskeiselle paikalle. Kankaan päälle laitetaan erivärisiä kartongin palasia. Lapset etsivät luonnosta samanvärisiä asioita ja tuovat ne kankaalle. Lopuksi tarkastellaan tuotosta ja pohditaan, mitä oli vaikea löytää ja mitä helppo. Pohditaan myös, mitä löytyi ja nimetään niitä. Myös voidaan pohtia esim. asioiden muotoja, määrää jne.

Numero 4

- **Tavoitteet:** Luvun 4 hahmottaminen, numeromerkin tunnistaminen ja piirtäminen.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään, jossa tehdään toiminnallisia tehtäviä numeroon 4 liittyen. Ensimmäisenä otetaan lukuloru, jonka mukana piirretään numero 4. Tämän jälkeen tehdään numero omalla keholla. Lasketaan neljään sekä oikeinpäin että nurinpäin. Tehdään rytmiloru pareittain. Lopuksi tehdään vielä sisällä kynätehtäviä numeroon 4 liittyen.

Numero 6

- **Tavoitteet:** Numero 6 tutuksi monin eri tavoin.
- **Toiminta:** Mennään ulos kentälle. Ensimmäisenä piirretään kädellä ilmaan numero 6. Sen jälkeen jokainen tekee omalla kehollaan numeron 6. Sen jälkeen mietitään, onko numero kuusi helpompi tehdä yhdessä kehoilla ja testataan sitä pareittain ja pienissä ryhmissä. Seuravaksi jokainen kerää lähiympäristössä erilaisia luonnonmateriaaleja, joista tehdään yhdessä suuri kuutonen kentälle. Viimeisenä tehdään liikkeitä niin, että jokainen heittää vuorotellen arpakuutiota. Liikettä tehdään niin monta, kuin arpakuutio osoittaa. Liike keksitään itse tai yhdessä.

Numerot 7 ja 8

- **Tavoitteet:** Numeroiden 7 ja 8 kertaus toiminnallisesti, mittaamisen aiheeseen orientoituminen.
- **Toiminta:** Mennään retkelle, jossa ensimmäisenä käydään läpi loru 7 hiiriveljestä. Huivi leikki (7paria), jossa numeroidut parit kisaavat huiveista. Tehdään keholla numerot 7 ja 8. Rakennetaan kahdeksikko -rata lumihankeen. Mitataan reitti jaloilla (vertaillaan lukemien eroja). Tehdään lumiukkomarssi radalla. Lopuksi rakennetaan lumiukkoja pienryhmissä.

Lukumäärä, vertailu ja värit

- **Tavoitteet:** Lukukäsitteiden ymmärtäminen ja ryhmätyö.
- **Toiminta:** Piilotetaan 12 lapiota (punaisia, sinisiä, vihreitä ja keltaisia) sovitulle alueelle metsään. Lapset jaetaan ryhmiin (2-3/ryhmä). Lapset etsivät sovitun värisiä lapiota. Lapiot kerätään valkoiselle kankaalle. Lopuksi lapiot lasketaan ja niiden avulla mietitään erilaisia laskutehtäviä (kokonaismäärä, montako kutakin väriä, yhteenlaskuja, vertailua jne.)

Lukujonotaidot, lukumäärien ymmärtäminen, yhteen- ja vähennyslaskuja

- **Tavoitteet:** Luontosuhteen vahvistaminen, matemaattisten taitojen kartuttaminen, ohjeiden kuunteleminen ja noudattaminen, ryhmätyötaidot.
- **Toiminta:** 1. Äänestys retkipaikasta 2. Matkalla kiinnitetään huomiota monipuoliseen liikkumiseen (lumivallit). 3. Vapaata leikkiä metsässä valmistelujen ajan. 4. Metsägolf hernepusseilla luvuilla 1–10. 5. Taikakepin ja oman puun etsiminen, jotka on numeroitu. 6. Lukujonomato 1–10 soittaen kepeillä puuhun. 7. Soittaminen numeroa vastaavasti kepillä puuhun (myös yhteen- ja vähennyslaskuja). 8. Luonnonmateriaalien etsiminen lukumäärää vastaavasti. 9. Taideteoksen tekeminen etsityillä materiaaleilla. 10. Vapaata leikkiä.

Matemaattisen laskutarinan keksiminen luonnonmateriaaleilla

- **Tavoitteet:** Ohjeiden kuunteleminen ja toimiminen niiden mukaan, yhdessä suunnittelu ja toteutus, matemaattisen ajattelun tuottaminen kuvalliseen muotoon, ympäristön havainnoiminen ja siellä liikkuminen.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään, jossa opettaja näyttää esimerkin luonnonmateriaaleilla tehdystä matemaattisesta laskutarinasta. Sen jälkeen lapset suorittavat saman pareittain ja ottavat siitä kuvan tabletilla. Tarinat kerrotaan toisille ja ratkaistaan ne yhdessä.

Matikkaa pihalla

- **Tavoitteet:** Numeroiden 0-9 tunnistaminen, vuoron odottaminen, lähimuisti, yhdessä toimiminen, numerohahmoihin tutustuminen, ohjeiden kuunteleminen, vuorottelu, ohjeen mukaan toimiminen, kuvan lukutaito, numero-lukumäärävastaavuus.
- **Toiminta:** Leikitään pisteissä pienryhmissä eri leikkejä. Pisteet: 1. Muistipeli muovisilla numeroilla. 2. Paljonko kello on Herra Susi -leikki. 3. Kapteeni käskee -leikki. 4. Numerokortit ja tempukortit.

Metsämatikkaa

- **Tavoitteet:** Matemaattisen ajattelun herättäminen, harjoitellaan asioiden vertailua, vahvistaa käsitteitä enemmän/vähemmän.
- **Toiminta:** Mennään metsään, jossa tehdään vertailua ja geometriaa toiminnallisesti esimerkiksi:
 1. Etsi keppi, joka on lyhempi/pidempi/ yhtä pitkä kuin oma kenkä.
 2. Etsi viisi erilaista luonnonmateriaalia.
 3. Etsi enemmän kuin neljä kiveä.
 4. Tee havuneulasista neliö ja kolmio.
 5. Etsitään ympäristöstä/luonnosta muotoja ja otetaan niistä kuva.

Matikkaretki

- **Tavoitteet:** Parityöskentely, vertailu.
- **Toiminta:** Mennään metsään ja harjoitellaan vertailua toiminnallisilla keinoilla. Lauletaan ”kaksi pientä peukaloista” -laululeikki. Lapset pareittain etsivät pidemmän/lyhemmän/ samanpituisen puun kuin itse on. Etsitään jokin esine, mikä on painavampi/kevyempi kuin itse. Etsitään metsästä jotain syksyistä (verrataan sitä kesään).

Matikkaa ja luurankokoodin ratkaisu

- **Tavoitteet:** Luvut 1-7, sarjoittaminen, matemaattiset laskut, yhdessä tekeminen ja yhteistyö, päättelykyvyn harjoittaminen.
- **Toiminta:** Mennään metsään. Toimitaan pienissä ryhmissä. Jokaiselle ryhmälle annetaan sarjoittamis- ja laskutehtäviä. Oikeanlaisesta sarjoituksessa saa luurangon osan, joka kuuluu suurempaan kokonaisuuteen. Lopuksi koko ryhmänä kootaan luuranko, joka sisältää vihjeen tulevasta toiminnasta (muffinien leipominen).

Mittaaminen ja vertailu

- **Tavoitteet:** Mittaaminen ja vertailu
- **Toiminta:** Jokaisella lapsella on oma pari. Ensin mitataan langasta oman pituuden mittainen lanka. Tämän jälkeen lähtevät parin kanssa etsimään metsästä asioita, jotka ovat yhtä pitkiä kuin oma lanka ja lyhyempiä ja pitempiä. Lopuksi vielä laitetaan kaikkien eskareiden langat pitkään jonoon ja katsottiin, kuinka pitkä jono siitä tulee.

Matematiikkaa ulkona

- **Tavoitteet:** Lukumäärän ja numeron yhdistäminen, yhteen- ja vähennyslasku, muodot, pelien ja leikkien säännöt, S2 –sanasto.
- **Toiminta:** Leikkejä:
 - esim. mene numerolaatalle, joka on enemmän kuin 4.
 - muotolaatat-leikki: esim. ”jos muodossa on enemmän kuin 3 kulmaa, tai ei kulmia ollenkaan, vaihtakaa paikkaa”.
 - yhteen- ja vähennyslasku- leikki: ope antaa laskun ja lapsi juoksee sen numerokortin luokse mikä laskun vastaus on.

Lopuksi pelataan Piha-Kimbleä.

**KIRJAIMIA
LUONNOSSA**

Lasten nimien alkukirjaimet

- **Tavoitteet:** Oman alkukirjaimen tunnistaminen, löytämisen riemu, yhdessä tekeminen, kehonhallinnan ja liikkumistaitojen kehittäminen.
- **Toiminta:** Lapset ja aikuiset liikkuvat pihalla yhdessä (esim. pienissä ryhmissä) etsien kirjainkortteja, joissa on erilaisia tehtäviä. Tehtävät vaihtelevat ollen liikuntaa, musiikkia, loruilua ja rentoutusta. Esim. A niin kuin Aava ja Auringon lätyt-loru. V niin kuin Viivi ja 3 varista-laulu. K niin kuin Kalle ja muodosta kepeistä oman nimesi alkukirjain. T niin kuin Taina ja tasapainoile puomilla.

eskarit

Kirjainten ja alkuäänteiden harjoittelua

- **Tavoitteet:** Kerrata jo opeteltuja kirjaimia metsässä toiminnallisesti.
- **Toiminta:** Tehdään A4-paperille isot kirjaimet. Kirjaimet kiinnitetään pyykkipojalla puiden oksiin eri puolille metsäaluetta. Lapsille sanotaan kirjaimilla alkavia sanoja. Lapset juoksevat oikean kirjaimen luo alkuäänteen mukaan.

Alkuäänteet pihasuunnistuksessa

- **Tavoitteet:** Alkuäänteiden harjoittelua: alkuäänteiden löytäminen pihasuunnistuksessa ja alkuäänteiden yhdistäminen oikeaan kuvaan.
- **Toiminta:** Jaetaan ensin lapset pareittain. Annetaan heille valmiit lomakkeet ja kynät sekä kartonki kirjoitusalueeksi. Lomakkeessa ensimmäisessä sarakkeessa paikan rasti merkitty numeroittain, toisessa sarakkeessa kuva kohteesta, kolmannessa sarakkeessa tyhjä tila alkuäänteiden kirjoitusta varten ja neljännessä sarakkeessa kuvat – jokaiselle alkuäänteelle. Kun lapset löytävät alkuäänteen, he yhdistävät sen oikeaan kuvaan.

Pihasuunnistusta

- **Tavoitteet:** Ulkoliikunta, tarkkaavaisuus, hahmottaminen, muisti, kirjainten tunnistaminen, yhteisten sääntöjen noudattaminen.
- **Toiminta:** Lapsille annetaan kuvia päiväkodin pihasta otetuista kuvista. Lapsi etsii paikan ja merkitsee omaan tehtäväkorttiin paikalta löytyneen kirjaimen. Lopuksi kirjaimista tulee sana. Mietitään myös, miten kirjain äännetään ja mikä sana kirjaimista muodostuu.

Joulupukkien etsintää metsästä

- **Tavoitteet:** Ohjeen mukaan toimiminen, yhteistoiminta ja joulupukkien tavujen viestin ratkaiseminen.
- **Toiminta:** Piilotetaan metsään joulupukkeja, joissa on tavuja. Lapset etsivät joulupukit piiloistaan. Lopuksi yhdessä ratkaistaan viesti yhdistelemällä tavuja.

TAITEEN HELMIÄ

1–3 v

Kevätmaalaukset ulkona

- **Tavoitteet:** Tutustutaan uuteen tekniikkaan: vesivärillä maalaaminen öljy/vahaliidun yli.
- **Toiminta:** Ulkoilun aikana pari lasta kerrallaan maalaa aikuisen kanssa. Ensin piirretään öljy/vahaliiduilla ja sen jälkeen maalataan vesiväreillä päälle. Välineinä tarvitaan paperia, vahaliituja, vesiväriä, pensseleitä, vesikuppeja, vesipullo veden vaihtamista varten, maalausteline.

3–5 v

Akvarellimaalaus lumihankeen

- **Tavoitteet:** Värien opettelua, taide-elämyksien kokeminen ulkona, lähiympäristön havainnointi, taiteellinen ilmaisu, ulkotilojen hyödyntäminen oppimisympäristönä. Yli 3-vuotiaille lisäksi päävärien sekoittaminen.
- **Toiminta:** Toimitaan pienryhmissä. Aluksi lauletaan ”Maalari maalasi taloa” ja ”Lähtekäämme metsään” -laulut. Metsästä etsitään sopiva paikka ja hanki, jossa voidaan maalata. Mukaan otetaan pensseleitä ja akvarellivärit. Lapset maalaavat vapaasti lumeen ja toteuttavat itseään.

Metsäretki, värit, määrä ja taide

- **Tavoitteet:** Havainnoida ympäristöstä värejä, harjoitella lukumääriä, luova toiminta.
- **Toiminta:** Mennään retkelle lähimetsään ja jaetaan ryhmä noin 7 lapsen pienryhmiin. Pienryhmää ohjaava kasvattaja asettaa erivärisiä kartonkeja esille ja lapset keräävät lähiympäristöstä kartongin värisiä asioita. (lehtiä, käpyjä, keppejä ruohoa yms.). Väreinä: punainen, ruskea, vihreä, keltainen ja oranssi. Tämän jälkeen arvioimme mitä väriä oli eniten ja mitä oli vähiten. Toiminnan toisessa osiossa lapset muodostavat keräämistään asioista erilaisia muotoja ja lukumääriä. Aikuinen näyttää kuvasta ”etsi kaksi marjaa”, ”etsi kolme käpyä”, ”etsi kolme keppiä ja tee niistä kolmio”, etsi kaksi käpyä”, ”kerää käpyjä, ja tee niistä ympyrä”, ”etsi neljä keppiä, ja tee niistä neliö”, ”etsi kolme käpyä”, ”etsi kolme keppiä, ja tee niistä rivi”. Tätä voi rikastaa edelleen ja sisällyttää sijaintikäsitteet ohjeistukseen. Kolmas ja vaihtoehtoinen toiminta: muotojen ja lukumäärien sijasta lapset tekevät oman taideteoksen keräämistään erilaisista väreistä. Lopuksi teokset kuvataan ja tulostetaan ryhmätilan seinälle luontotaidenäyttelyksi.

Tunnista ja löydä

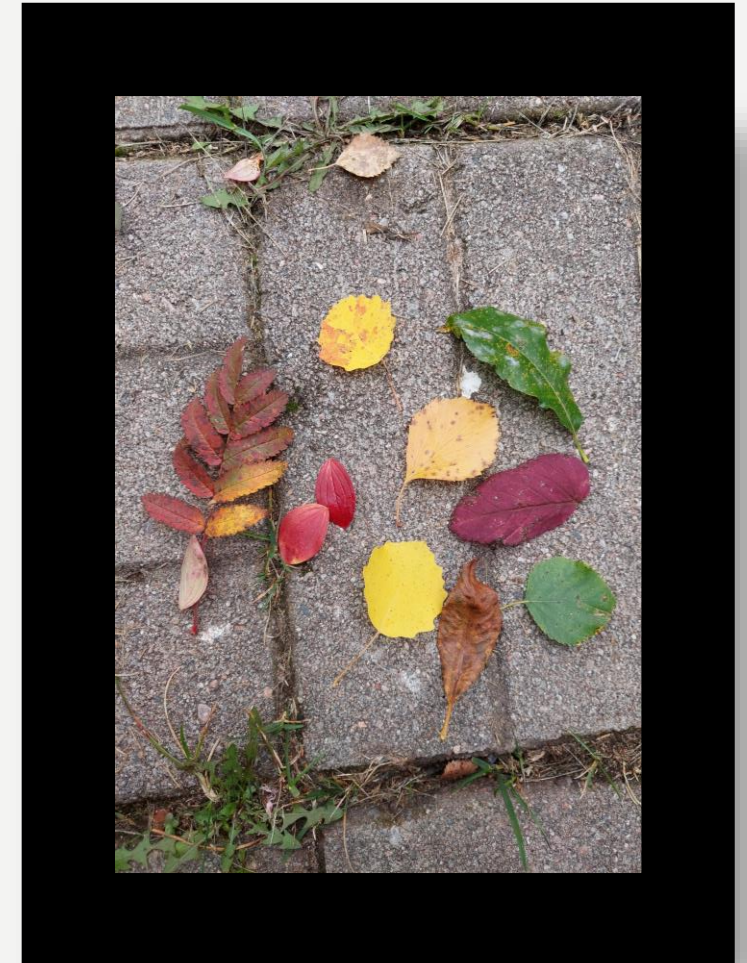
- **Tavoitteet:** Metsässä olevien materiaalien löytäminen ja tunnistaminen.
- **Toiminta:** Jokaiselle pienryhmälle jaetaan paperi, jossa on kuvat etsittäväistä materiaaleista (esim. kuiva lehti, havunneulanen). Lapset keräävät metsässä tuotteet ja aikuisen kanssa merkitsevät löydetyt paperiin. Materiaalit otetaan mukaan päiväkodille, jossa niitä pohditaan ja tutkitaan. Lopuksi tehdään löydetyistä materiaaleista metsätaulut.

Värien havainnointi luonnossa

- **Tavoitteet:** Saada lapsia havainnoimaan ja tutkimaan ympäristöä uudella tavalla värien kautta.
- **Toiminta:** Keräännytään metsässä yhteen. Aikuisella on munakenno, jossa on oransseja, vihreitä, keltaisia, ruskeita ja punaisia osioita. Yhdessä mietitään, mitä värejä kennossa on. Lähdetään etsimään luonnosta samoja värejä. Lopuksi syntyy taideteos. Laitetaan teos esille päiväkodille ja keskustellaan ja havainnoidaan sitä.

Digitaitojen harjoittelu ja luontoelämys kuvataidekasvatuksessa

- **Tavoitteet:** Luontoelämys, taidekokemus, sommittelu, digitaitojen harjoittelu, tarinan kerronta.
- **Toiminta:** Yhteinen retki metsään, joka sijaitsi ison tien toisella puolella. Jakautuminen kolmeen pienryhmään metsässä. Jokainen ryhmä valitsi yhden/kaksi eläintä kuvattavaksi. Lapset etsivät eläimelle sopivan paikan ja ottivat kuvan eläimestä kehyksen kanssa tai ilman.

eskarit

Nenäpäivä

- **Tavoitteet:** mielikuvituksen käyttö, myönteinen minäkuva, ohjeen mukaan toimiminen.
- **Toiminta:** Lapset valitsevat nenäpäiväaiheisen ”Nenä-hahmon”. Katsotaan, millaisia ilmeitä hahmoilla on (tunteet). Lapset sijoittavat hahmot haluamalleen paikalle metsässä (kuva + QR-koodi). Mennään metsään, jossa aikuinen esittelee nenäpäivän sorminuket ja sloganit. Lapset valitsevat itselleen sorminukan, askartelusilmät ja nenäpäivätarran. Lapset etsivät paikan ja tekevät teoksen aiheesta. Teoksista otetaan lopuksi kuvat.

Lumilinnaprojekti

- **Tavoitteet:** Lähiympäristön hyödyntäminen, yhteistyö- ja kaveritaidot, yhdessä tekeminen ja yhteenkuuluvuuden vahvistaminen, lasten osallisuus.
- **Toiminta:** Lasten kanssa yhdessä suunnitellaan lumilinna, joka rakennetaan metsään. Pohditaan yhdessä, mitä otetaan mukaan ja mitä projektiin tarvitaan. Sovitaan päivä, jolloin rakentaminen tapahtuu ja missä se tapahtuu. Mietitän yhdessä jokaiselle tehtävä linnan rakentamisessa. Lopuksi käydään läpi, miten projekti meni.

Nimeämistä

- **Tavoitteet:** Lapsilähtöistä toimintaa, yhteistyötaitojen harjoittelua.
- **Toiminta:** Pienissä ryhmissä tehdään runo tai lyhyt kertomus lapsista nousevasta aiheesta (luonto, metsä, eläimet). Tehdään aiheeseen liittyen maataideteokset.

**MUSIIKKIA
METSÄSSÄ**

Joulun odotusta

- **Tavoitteet:** Joulu tutuksi, liikunnan ja laulun riemua ulkona.
- **Toiminta:** Lauletaan Pikkuinen tonttu hyppeli näin -laulu. Käytetään rytmisoittimena lapioita ja ämpäreitä. Lopuksi etsitään tonttulakkeja pihalta (pihasuunnistus).

Pienten metsäretki

- **Tavoitteet:** Ryhmäyötaidot, kielellisen ilmaisun taidot, musiikilliset taidot, keholliset taidot, motoriset taidot maastossa liikkuen, värien tunnistaminen, lajituntemus, matemaattiset taidot.
- **Toiminta:** Kävellään lähimetsään. Metsässä kävellään, kontataan ja kiipeillään. Mukaan otetaan laululaatikko ”Suomalainen metsä”, jossa laulun mukaiset eläimet. Lapset saavat nostaa laatikosta eläimen ja sitä vastaavan laulun. Näiden muutaman laulun lisäksi lauletaan Pikku pupu nukkuu -laulu, jossa on jumppaliikkeitä. Laulamisen jälkeen etsitään metsästä eläimille ruokaa. Muistetaan kuitenkin jokamiehenoikeudet.

Kehosoitinpiiri ulkona luonnossa. Tarina

- **Tavoitteet:** Lasten mielikuvituksen ja luovuuden tukeminen. Lasten itsetunnon ja onnistumisen kokemusten tukeminen. Musiikillinen ja kehollinen ilmaisu.
- **Toiminta:** Toteutetaan pienryhmissä 5-6 henkeä. Lapsille luetaan Kuurametsän ääniä -tarina. Tarinassa esiin tulleita ääniä mallinnetaan kehosoitimilla. Lopuksi jokainen lapsi soittaa eri kehosoitinta yhdessä. Orkesteri.

Kuurametsän ääniä

Kuurametsän kartasta voi nähdä, että siellä kasvaa paljon vihreitä, tuuheita kuusia. Kuusien oksien lomassa asustelee orava, joka nakertaa pienillä hampaillaan käpyä. *Millainen ääni syntyy, kun orava maiskuttelee käpyä?*

Kauniilla metsäaukiolla kasvaa suuri, vahva vaahtera. Vaahteran vahvat isot oksat levittäytyvät pitkälle maan ylle. Tuulee kovasti, ja puiden lehdet humisevat korkealla. *Millainen ääni syntyy, kun tuuli puhalttaa?*

Metsän eläimet käyvät välillä eväsretkillä ja viettämässä yhteistä aikaa vaahteran läheisyydessä. Pieni puro kimmeltää lähellä vaahtera-aukiota. Voit melkein kuulla kun vesi liplattaa purossa. *Millainen ääni syntyy, kun vesi pulputtaa puroa pitkin?*

Lähellä aukiota löytyy myös sammaleinen kumpu, joka on hiiriperheen koti. *Millaista ääntä hiirivauvat pitävät?*

Kummun toiselta puolelta löytyy vanha lahonnut kanto. *Millainen ääni syntyy, kun kantoa kopsuttaa?*

Pääsiäis- ja kevätaiheiset laululeikit

- **Tavoitteet:** Laulamisen ja musiikin tuottamisen ilo, yhteinen osallistuminen, kielellisten taitojen karttuminen, pääsiäissanastoa, musiikin mukaan liikkuminen, perusrytmin säestäminen, soittaminen (hiljaa /voimakkaasti), pääsiäisen kulttuuriin tutustuminen.
- **Toiminta:** Pihalla kokoonnutaan istumaan viltille, jossa 1. Lauletaan ”Maanantai aamuna” -laulu (kuvitetut kortit lauluista mukana). 2. ”Aurinko lettuja paistaa” -loru 3. ”Aa-aa-aurinko” -laulu (ämpärirummut), jonka jälkeen havainnoidaan säätä, näkykö esim. aurinkoa. 4. Lorutellaan ”Virvon varvon” (ämpärirummut). 5. Sitten lauletaan liikkuen ”Pääsiäispupun laulu”, ”Jäniksellä pitkät korva/koivet/töpöhäntä/piiloon luikki...”. 6. Piirissä lauletaan seisaaltaan ”Pikku tipu kulkee eteenpäin/taaksepäin/pyörii ympäri/ hyppii hassusti” (Pikku koira laulaa -sävelellä). 7. Sen jälkeen pohditaan, miten tipu äänтелеe ja liikkuu. Sitten lauletaan seisten ”Pikku tipu hyppeli, hyppeli noin... Kanaemo keikutti, keikutti näin...”, jonka jälkeen soitetaan se uudestaan ämpäreillä niin, että pikku tipu soitetaan hiljaa ja kanaemo voimakkaasti. 8. Mietitään, miten kana sanoo ja lauletaan säestäen ”Missä on Helmiina” -laulu. Toistaen säkeistöjen välissä Helmiinaa huhuillen ja kotkotellen kutsuen. Lapsille kerrotaan, että Helmiina on kanalan ahkerin munija ja on mennyt hukkaan.

Noustaan ylös ja tehdään käsistä kiikarit, tirkistellään ja kuulostellaan, mihin Helmiina olisi voinut mennä. Huomataan, että kohti takametsää menee (laminoitujen) munien jono, lähdetään yhdessä seuraamaan munia (voidaan laskea munia, katsella mitä värejä löytyy). Munat johdattavat korille, jossa Helmiina on munimassa. Korista löytyy rytmimunat, joilla soitetaan Helmiinan löytämisen kunniaksi. 9. Lopuksi lauletaan ”suljen soittorasian”.

Musiikkisatu

- **Tavoitteet:** Harjoitellaan kuuntelemista ja keskittymistä, mielikuva ja –kuvitusharjoittelua, yhdessä toimiminen.
- **Toiminta:** Mennään tuttuun metsäpaikkaan kuusen alle/puunrungolle. Aikuinen lukee musiikkisatua ”Nuottilan perheen syyspuuhia” ja oikeassa kohdassa soitetaan soittimilla. Sadun jälkeen soitetaan ja lauletaan.

”Kevään herääminen” laulu- ja loruhetki

- **Tavoitteet:** Sanavaraston laajentaminen ja kielellisen ilmaisun kehittäminen, perusrytmin hahmotus, aikuisten herättely: pihalla voi tehdä monenlaista, aloitetaan tutusta toiminnasta.
- **Toiminta:** Ripotellaan laulu- ja lorukortit ympäri pihaa pehmolelujen kaulaan sidottuna (Karhuloru karhulelun kanssa jne.). Käydään pienissä ryhmissä etsimässä pehmoleluja. Lorutellaan ja lauletaan löydetyistä korteista.

Talviloruja ja lauluja metsässä

- **Tavoitteet:** Uusien laulujen ja lorujen opettelu, soittimien käsittely, vuoron odottaminen.
- **Toiminta:** Pienryhmissä harjoitellaan lauluja ja loruja metsäretkellä. Hyödynnetään kehosoittimia sekä oikeita soittimia.

Lauluhetki metsässä ja kehonsoittimet mukana

- **Tavoitteet:** Viedään lauluhetki uuteen ympäristöön = luontoon. Kehontuntemuksen tukeminen (harjoitellaan tunnistamaan eri kehonosia). Innostetaan lapsia liikkumaan ja toimimaan luonnossa. Ulkovaatteissa ja lumessa liikkumisen tukeminen. Osallisuus: toivelaulut, saa näyttää mitä kehonosaa seuraavaksi soitetaan.
- **Toiminta:** Mennään tuttuun lähimetsään ja pidetään siellä lauluhetki. Alkuun ja loppuun Aurinko, aurinko lettuja paistaa – loru. Välissä tutut laulut, joita lauletti maaliskuussa ja aiemmin: Pikku Jänö nukkuu, HUU sai sai, Ihahaa, Kehonsoittimet mukaan (pää, kädet, reidet).

Retki lähimetsään. Tutustutaan metsän eläimiin ja kevääseen.

Tavoitteet: Liikkuminen lähimetsään. Yhdessä toimiminen. Lauluhetken pito metsässä.

Toiminta: Lähimetsään kävellen/rattailla/pulkalla: ☒ Lauletaan metsässä ”lähtekäämme metsään retkelle”. Kuvakortit ja metsän eläin pehmot mukaan: orava, pupu, aurinko. Lauletaan niistä: Oravalla veitikalla hieno häntä on jne, pupulla on pitkät korvat ja pöperöpää, Huu sai sai, Aurinko aurinko lämmittää...

3–5 v

Laulu-leikki-jumppatuokio

- **Tavoitteet:** Toimimaan ryhmässä, kehon osien oppimista.
- **Toiminta:** Mennään läheiselle kentälle. Leikitään yhteisiä laululeikkejä esimerkiksi: ”Ukko Nooan aamujumppa”, ”Jos olet iloinen niin kasvot piiloon paa”. Kuvat tukemassa lauluissa. Lopuksi vapaata leikkimistä.

Syyslaulut ja luonnonsoittimet

- **Tavoitteet:** Harjoitellaan ohjeiden kuuntelemista, luontoon tutustuminen, QR-koodeihin tutustuminen, musiikin ilo.
- **Toiminta:** Lauletaan QR-koodin takaa löytyvät syyslaulu. Laulun mukana soitetaan luonnonsoittimilla, jotka lapset keräävät luonnosta omien toiveidensa mukaisesti.

Soitinsatu ulkona

- **Tavoitteet:** Soittimien tunnistaminen ja nimeäminen, oman vuoron odottaminen, tarkkaavaisuuden ja keskittymisen harjoittaminen, portaiden ylös kiipeäminen ja alas tuleminen.
- **Toiminta:** Mennään portaita pitkin liukumäen yläterassille. Pidetään soitinsatu. Tarkkaillaan ja havainnoidaan päiväkodin pihaa korkealta yläterassilta.

Syntymäpäivät metsäpihalla

- **Tavoitteet:** Yhteisöllisyyden kehittäminen, osallisuus, kuunteleminen, puheenvuoron/vuoron odottaminen, ilmaisutaidot/esiintyminen.
- **Toiminta:** Kokoonnutaan istumaan metsäpihalle maton päälle. Päivänsankari istuu kimalleliinalle päällystettyjen puupölkkyjen päälle. Lauletaan onnittelulaulut suomeksi ja englanniksi. Synttärisankari valitsee posteljoonin(t), joka jakaa kortin lorun saattelemana. Synttärisankari esittelee oman kortin ja se luetaan ääneen. Synttärisankari esittelee myös oman kirjan, jonka on saanut tuoda syntymäpäivän kunniaksi päiväkotiin. Lopuksi luetaan synttärikirja.

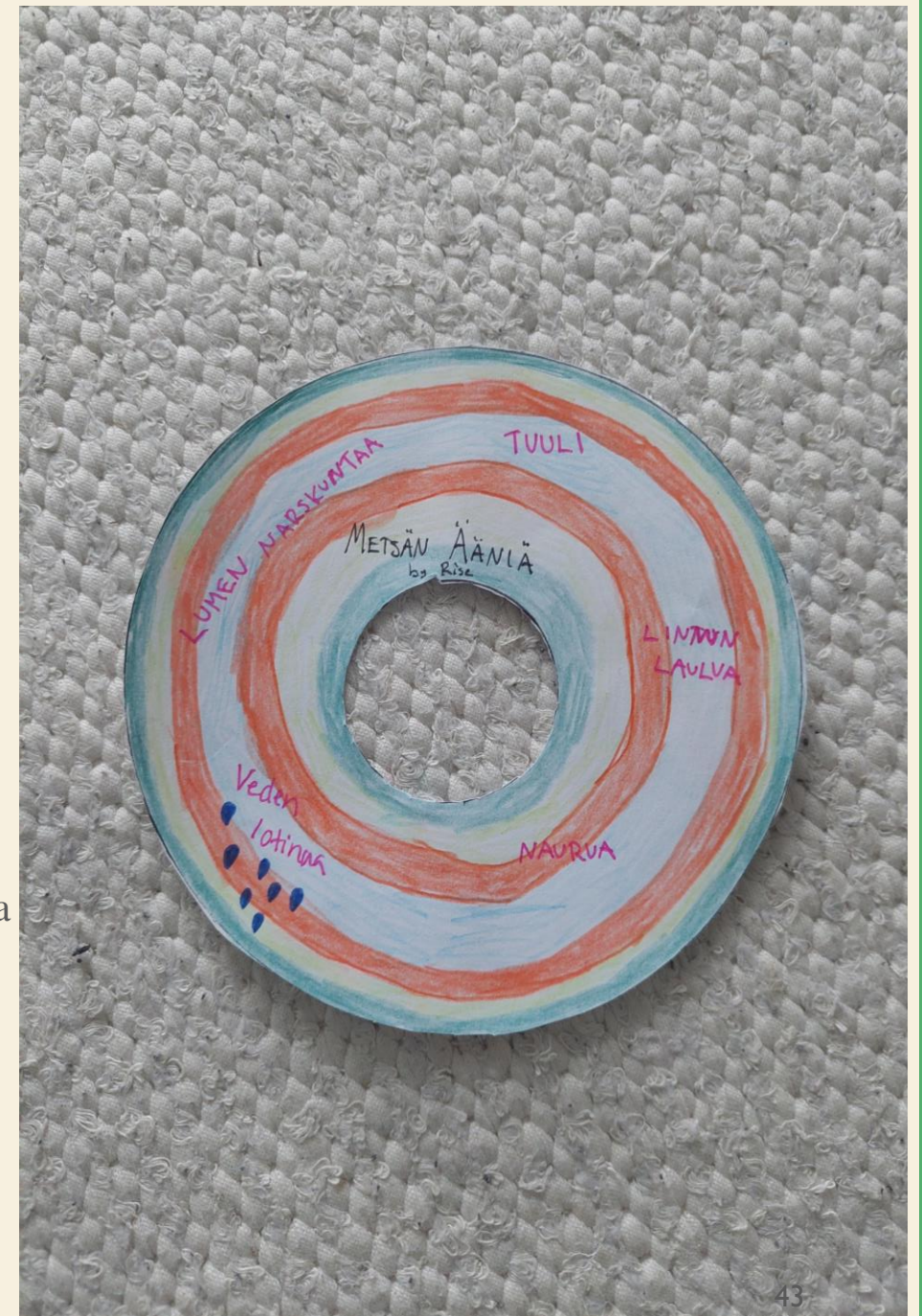
eskarit

Laulutuokio ulkona

- **Tavoitteet:** Kehittää sanojen rytmittelyä, kielenkehitystä, pääsiäisen kulttuuriperinteen jakamista, värien opettelua.
- **Toiminta:** Pidetään yhdessä ulkona yhteinen laulutuokio. Mukana kuvat lauluista sekä soittimia ja kaiutin. Lauletaan Kanapolkka, Pääsiäislaulu: ”olen pääsiäispupu ja osaan”, Aika monta noitaa, ”on meillä hauska noita”, Minnan pääsiäismuna ja Aurinko-loruleikki.

Oma Cd-levy metsän äänistä

- **Tavoitteet:** Rauhoittuminen, kuuntelu, hienomotoriikka ja kerronta.
- **Toiminta:** Etsitään ryhmälle lähetetty kirje, jossa ohjeet miten toimitaan seuraavaksi. Tehtävänä on etsiä metsästä rauhallinen paikka ja kuunnella, mitä ääniä metsässä kuuluu. Nämä asiat kirjoitetaan tai piirretään pahvista tehdylle Cd-levylle. Halutessaan lopuksi voi esitellä ja kertoa omasta Cd-levystään muille.

**LIIKUNTATAITOJA
HARJOITELLEN**

Laulu- ja liikuntaleikki ulkona

- **Tavoitteet:** Luonnossa liikkuminen, ilo ja riemu, vuodenaikojen ihmettely.
- **Toiminta:** Lähdetään yhdessä lähiympäristöön (metsään, kentälle, puistoon). Siellä käytetään erilaisia liikkumismuotoja (kontataan, kävellään, juostaan, hypitään, kiivetään, istutaan). Leikitään erilaisia laulu- ja liikuntaleikkejä.

Tipi-tipun liikuntapolku

- **Tavoitteet:** Motoristen taitojen kehittäminen/tukeminen, luontosuhteen vahvistaminen/syntyminen, kielen ymmärtämisen taitojen tukeminen.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään. Otetaan mukaan pussukka, jossa on äiti-kana, munia ja Tipi-tipu. Luetaan tarina Tipi-tipusta (aistiseikkailu materiaali). Tipi on piilottanut metsäpolun varteen pääsiäismunia, joissa on liikunnallinen tehtävä.

Tehtäviä on yhteensä 5 kpl. Viimeisessä pisteessä syötävä yllätys.

Kävelyä ja hyppelyä

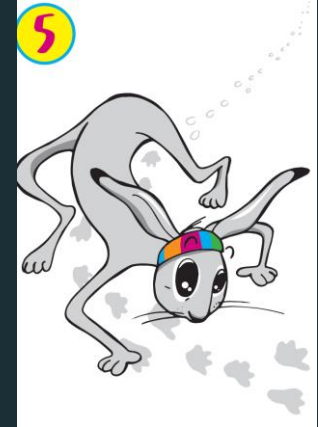
- **Tavoitteet:** Opetellaan pysymään pystyssä erilaisissa maastoissa, opetellaan hyppimään ja tasapainoilua niin ettei tiputa.
- **Toiminta:** Aamu-ulkoilun aikana päiväkodin pihalla liikutaan erilaisissa maastoissa (pihalla kivikossa ja nurmikolla). Hiekkalaatikon reunalla tasapainoilua ja kävelyä sekä hiekkalaatikon reunalta hyppelyä.

Jumppaa

- **Tavoitteet:** Liikkuminen, liikkumiseen kannustaminen, ilo, motoriikka.
- **Toiminta:** Aluksi alkujumppa: pää, olkapää, peppu... Tämän jälkeen käytetään jumppakortteja ja tehdään niiden mukaan liikkeitä.

Jekku-jänön lorukortit

- **Tavoitteet:** Motoristen taitojen kehittäminen: tasapaino, käsittelytaidot ja liikkumistaito, ohjeiden kuuntelu ja niiden mukaan toimiminen. Onnistumisen ja osallistumisen ilo.
- **Toiminta:** Toiminta toteutettiin läheisellä urheilukentällä. Välineinä oli Jekku-jänön lorukortit, joista aikuinen valitsi helpohkot liikkeet lapsille tehtäväksi. Mukana oli myös häntäpalloja. Alkuun kerrottiin lapsille lyhyesti mitä ollaan tekemässä. Kortit oli etukäteen laitettu kentälle siten, että joka kortin välissä oli etäisyyttä.

Jekku hetkeksi silmänsä sulki
ja mietti, missä eilen kulki.
Se lähti jälkiään tutkimaan,
nyt ei kannata ruveta hutkimaan!
Se tutki reittejään haistellen,
suurta huolta vastaan taistellen.
Oli asento ihan matala.
Tämä oli juttu katala!

Vinkkejä:

- Liike voi olla kontraus, liskokävely tai karhuikävely.
- Lapsi voi testata erilaisia tapoja liikkua alatasossa.
- Kokeile liikkua myös takaperin ja sivusuunnassa.
- Mitä näet maassa? Mitä haistat?

3–5 v

Olympialaiset

- **Tavoitteet:** Yhteisöllisyys, motoriset taidot, liikunnallinen elämäntapa, kannustaminen.
- **Toiminta:** Pihalla 8 pistettä, joissa jokainen käy vuorollaan pienissä ryhmissä 1. Kiipeily (kiipeilyteline). 2. Uinti (mäkeä alas). 3. Juoksu (3 eri matkaa). 4. Saappaan heitto 5. Ratsastus 6. Nyrkkeily (säkki) 7. Turbokeihäänheitto 8. Pituushyppy Lopuksi jaetaan lapsille vahvuusdiplomit.

Leikkivarjo ja kuvasuunnistaminen

- **Tavoite:** Liikkuminen ja liikunnan ilo, värien tunnistamisen, muisti, hahmottaminen ja etsiminen.
- **Toiminta:** Aluksi leikitään yhdessä leikkivarjolla. Seuraavaksi kuvasuunnitusta, jossa tabletilla on kuva paikasta. Löydettyssä paikassa on liikuntatehtävä, joka suoritetaan.

Esimerkkejä leikkivarjoleikkeihin

- **Pallot pois leikkivarjolta**
Jaetaan osallistujat kahteen eri osaan. Toiset ottavat kiinni varjosta ja toiset jäävät varjon ulkopuolelle. Laitetaan leikkivarjon päälle paljon erilaisia palloja. Pyritään heiluttamaan leikkivarjoa, niin että pallot lentävät pois varjolta. Ne, jotka eivät heiluta varjoa keräävät palloja mahdollisimman nopeasti takaisin varjoon.
- **Kierrätä yhtä palloa**
Kaikki ottavat varjosta kiinni ja pyrkivät pyörittämään palloa leikkivarjon reunoja pitkin.
- **Heitä yhtä palloa**
Laitetaan yksi pallo varjon päälle ja yritetään heittää pallo mahdollisimman korkealle ja ottaa se kiinni
- **Värit vaihtaa paikkaa**
Jokaiselle osallistujalle on oltava yksi väri leikkivarjosta. Ohjaajan merkistä kaikkien sinisen sektorin kohdalla olevien tulee vaihtaa paikkaa jne. Etenemistapaa varjon alla voi muunnella ryhmän taidon mukaan juoksu, rapu/karhukävely, hyppelyt yhdellä ja kahdella jalalla, sivulaukka ovat kaikki kokeilemisen arvoisia. Leikkiä voi myös vaikeuttaa määrittelemällä leikkijöille varjon alla suoritettava tehtävä, joka yritetään tehdä varjon alla ennen kuin se laskeutuu. Tehtävät voivat olla esim. kuperkeikka, tukkipyörintä, kärrynpyörä, pallon pomputus, hula-hula vanteen pyöritys, herneussien poimintaa. Voidaan soveltaa myös niin, että kaikki osallistujat joilla on lemmikkieläin kotona, vaihtavat paikkaa tai kaikki ne, jotka harrastavat hiihtoa vaihtavat paikkaa...
- **Sirkusteltoa**
Pyritään tekemään varjolla mahdollisimman isoa ylös-alas – liikettä. Ohjaajan merkistä, kun varjo on ylhäällä, kaikki astuvat askeleen eteenpäin ja vetävät varjon vartalon takapuolelle ja menevät kyykkyyen.
- **Juostaan ympäri ja pidetään yhdellä kädellä kiinni**
Kaikki ottavat lenkeistä kiinni ja aletaan kävellä samaan suuntaan ympyrää. Pidetään varjo tiukalla. Pikkuhiljaa kiihdytetään vauhtia ja aletaan nojata vartalolla varjosta pois päin.
- **Varjon heitto**
Tehdään mahdollisimman isoa liikettä ja ohjaajan merkistä päästetään varjosta irti yhtäaikaan. Pyritään saamaan varjo lentämään mahdollisimman korkealle ja varjon lennon aikana kaikki menevät sykkyrälle ja mykkyrällä maahan -> kuka jää varjon alle.
- **Yksi keskelle ja muut pyörittää varjoa**
Jokainen vuorollaan pääsee makaamaan varjon keskelle. Muut alkavat pyörittämään varjoa kiihtyvällä vauhdilla.
- **Hämähäkit selällään**
Sovitetaan ketkä menevät varjon alle, muut nostavat varjoa ylös ja alas. Aina kun varjo nousee, hämähäkit sätkivät jaloillaan (makaavat selällään) ja varjon laskeutuessa ihan hiiren hiljaa
- **Hauki**
Yksi varjon alle haueksi, muut istuvat jalat varjon alla. Hauki nappaa jalasta, jolloin se ketä hauki nappaa menee kanssa varjon alle. Lopuksi kaikki ovat varjon alla.
- **Parileikki**
Esim. Sanna saa keksiä kenen kanssa vaihtaa paikkaa (huutaa sen nimen kun varjo on ylhäällä)
- **Kurki ja Sammakko**
Kurki varjon päällä ja sammakko alla, muut heiluttelevat varjoa. Kurki yrittää etsiä sammakon tunnustelemalla.
- **Hedelmäsalaatti**
Ensin valitaan onko lapsi päärynä, omena, banaani vai mustikka. Yritä jakaa yhtä paljon kaikkia hedelmiä tai marjoja. Sitten otetaan oman hedelmän värinen puolisko varjosta. Ohjaaja/opettaja sanoo esim: banaanit vaihtaa paikkaa ja silloin banaaniksi valitut lapset vaihtavat toistensa kanssa varjo paikkaa... Ohjaaja voi myös sanoa: Hedelmäsalaatti, jolloin kaikki lapset vaihtaa paikkaa!
- **Pyykinpesu**
" Pestään pyykkiä, puhdasta tulee, kuka siellä lapsia varpaista puree x 2. Se on pieni sammakko vaak, vaak, vaak, se on pieni sammakko vaak, vaak, vaak".

Liikuntahetki pihalla: Olympialaiset

- **Tavoitteet:** Saada lapset innostumaan liikkumaan ja kokeilemaan uusia lajeja, rohkaistuminen.
- **Toiminta:** Lapset ideoivat olympialaiset. Lajeina: keihäänheitto (tikuista tehdään keihäs), pallonheitto (kävyt palloina), pituushyppy, kuulantyöntö (kävyt kuulana), pikajuoksu (lapset vuorotellen lähettäjänä).

Toimintatuokio pihamaalla

- **Tavoitteet:** Lähiympäristön hyödyntäminen, yhteistyö- ja kaveritaidot, yhdessä sovittujen sääntöjen noudattaminen ja pistetyöskentelyyn tutustuminen, liikkumisen taitojen vahvistaminen moninaisessa ikäryhmässä.
- **Toiminta:** Ulkoillaan lasten kanssa päiväkodin pihamaalla, jonne rakennetaan liikkumistaitoja (heittäminen, hyppääminen, juokseminen, pallottelua) tukevia leikkipisteitä.

Perheen yhteinen tapahtuma ulkona

- **Tavoitteet:** Yhteinen tekeminen, luovuus, karkeamotoristen valmiuksien tukeminen.
- **Toiminta:** Lasten kanssa mietitään erilaisia asentoja ja nimetään kehonosia. Lapset saavat joko yksin, parin tai aikuisen kanssa keksiä asennon, joka kuvataan. Asentokortit kiinnitetään yhdessä metsäpihalle ja harjoitellaan asentoja. Ulkoilutapahtumassa perheet kiertävät metsässä vapaasti tekemässä asentoja.

Kuntopiiri ulkona

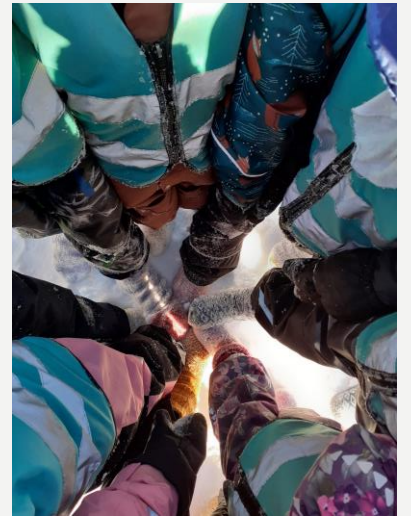
- **Tavoitteet:** Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot, sosiaaliset taidot, yhteistyötaidot, lasten osallisuus.
- **Toiminta:** Jaetaan lapset kolmen hengen ryhmiin. Jokainen lapsi saa jonkun välineen (esim. vedellä täytetty kanisteri, pallo, keppi, kartioita ja hernepusseja). Lapset suunnittelevat välineen ympärille jonkin toiminnan/liikkeen. Ryhmille annetaan aikaa suunnitella. Sen jälkeen lapset kertovat vuorotellen muille lapsille, mitä heidän pisteellään tehdään. Esittelyjen jälkeen lapset kiertävät ryhmänä ”kuntopiiriä”.

Hiihtäminen

- **Tavoitteet:** Oppia laittamaan itse monot ja sukset jalkaan sekä sauvat käteen, harjoitella hiihtämistä erilaisten harjoitusten kautta.
- **Toiminta:** Mennään läheiselle ladulle. Harjoitellaan hiihtämistä esimerkiksi: ilman sauvoja, yhdellä suksella, jarruttamista, mäen nousemista, vuorohiihtoa ja tasatyöntöä. Hiihtämisen lomassa havainnoidaan luontoa ja vuodenaikaa.

Villasukkakävely ja oman villasukkan askartelu

- **Tavoitteet:** Uuden kokeminen, kehon ja mielen hyvinvointi, jalkaterän aktivointi, eri tavat liikkua, omat temput, kädentöissä hienomotoriset taidot, luova ilmaisu ja mielikuvitus.
- **Toiminta:** Liikutaan omalla päiväkodin metsäpihalla villasukat jalassa, jossa vaihteleva maasto. Toisella kerralla toteutetaan villasukat jalassa valokuvasuunnistus. Liikutaan annetun ohjeen mukaan, eri liikkumistaitoja harjoitellen. Askartelussa suunnitellaan ja toteutetaan oma villasukka kartongista ja villalangoista.

Toripolliisin toimintarastit

- **Tavoitteet:** Yhdessä tekemisen ilo, ongelmanratkaisu yhteistyössä, ohjeiden kuunteleminen, havainnointimahdollisuus.
- **Toiminta:** Mennään metsään, jossa aluksi vapaata leikkiä ja eväiden syöntiä. Sitten pienryhmissä käydään rasteilla tehtäväkortti kerrallaan: 1. Riimittelytehtävät 2. Arvoitukset 3. Toripoliisi -laululeikki 4. Millainen on hyvä ystävä - keskustelurasti 5. Etsimistehtävä luonnosta 6. Lapsiryhmästä muodostetaan esim. mahdollisimman pitkä jono, tiivis rivi, kolmio, neliö 7. Toripoliisin jumppahetki: kaksiosaisia ohjeita liikkumiseen.

Lasten oma temppurata luonnossa

- **Tavoitteet:** Mielikuvituksen ja idearikkauten lisääminen, motoristen taitojen luonnon hyödyntäminen motoristen taitojen harjoittelussa.
- **Toiminta:** Ensin yhdessä mietitään ja pohditaan sekä näytetään, millaisia temppuja osaa tehdä. Pohditaan myös, miten metsää voidaan hyödyntää tempussa (voinko hypätä kannolta/kiivetä puuhun). Jaetaan ryhmä pienryhmiin, joissa kulkemaan metsässä. Yksi lapsi kerrallaan näyttää tempun ja muut perässä. Vuoro vaihdellaan jokaisen tempun jälkeen. Voidaan myös toteuttaa niin, että kaikki kulkevat jonossa ja jonon ensimmäinen tekee tempun ja toiset toistavat perässä. Lopuksi keskustellaan tempuista (mikä oli kivointa tms.).

Temppurata ulkona

- **Tavoitteet:** Tukea lasten liikkumista, rikastuttaa ulkoilutoimintaa.
- **Toiminta:** Lauletaan aluksi ystävällinen loruleikki, ” Kerro kerro ystävä oi, mikä on sun nimesi ja kuinka se soi!”, missä käydään lasten nimet läpi vuoron perään ja taputetaan nimet rytmissä. Seuraavaksi tehdään liikuntarata: 1. Autonrenkaat (Noustaan renkaalta alas ja renkaan päälle. Kokeillaan myös hyppäämistä renkaan keskelle). 2. Tasapainoilu (Tasapainoilua maassa olevan köyden päällä, kävellen kädet sivuilla.) 3. Kävynheitto (Yritetään heittää käpy mahdollisimman kauas. Tehtävään voi tuoda haastetta yrittämällä heittää käpyä esimerkiksi ämpäriin.) 4. Metsän eläinten pituushyppy (Hypätään pituutta ja mitataan, minkä eläimen hypyn pituuden hypätään). 5. “Vedetään yhtä köyttä”: Ohjaaja kiinnittää köyden tiukasti kiinni mäen päällä olevaan puuhun tms. Lapset muodostavat jonon ja kiipeävät köyden avulla mäkeä ylös. Muut tsemppaavat kiipeämässä olevaa lasta ja tarvittaessa auttavat tätä. Myös köyden avulla alas tuloa voidaan samalla harjoitella. Lopuksi pidetään lyhyt rentouttava siili satuhieronta:

- “SII-SII-SIILI.” Silitä lapsen selkää ylhäältä alaspäin.
- “METSIKÖSSÄ HIIPI.” Tee pieniä askeleita alaselästä niskaan kahdella sormella.
- “KALLIOLLE KIIPESI.” Silitä lapsen päätä.
- “MITÄ SIELLÄ NÄKI?” Piirrä kysymysmerkki lapsen selkään kahdella sormella.

Lopuksi lapsi voi itse keksiä, mitä siili näki. Tai aikuinen voi sanoa “SINUT”, jolloin lapselle tulee tärkeä ja hyväksytty olo.

**LUONNOSSA
LEIKKIEN JA
PELATEN**

Kim-leikki metsässä ja rentoutusharjoitus

- **Tavoitteet:** Tutustua ja nimetä luonnonmateriaaleja, uusien sanojen oppiminen, harjoitellaan rauhoittumista.
- **Toiminta:** KIM-leikissä istutaan ensin piiriin alustan ympärille, johon kerätään materiaalit. Aikuinen ohjeistaa lapsia hakemaan alustalle yhden luonnonmateriaalin kerrallaan. Kun materiaalit on kerätty, nimetään ne vielä kertaalleen ja aloitetaan Kim-leikki. Rentoutumishetkellä levitetään maahan istuinalustat ja mennään päinmakuulle makoilemaan niiden päälle. Aikuinen pyörittelee pientä palloa lapsen päällä rentouttamista varten. Yhdessä rauhoitutaan ja kuunnellaan luontoa.

Miten esineet lentävät

- **Tavoitteet:** Asioiden ihmettely ja pohtiminen yhdessä. Havainnoimaan, oivaltamaan ja tutkimaan kannustaminen. Tarkkaavaisuuden harjoittaminen. Ohjeiden kuuntelun ja niiden noudattamisen taidon harjoittelu. Kuuntelemisen ja keskustelutaitojen harjoittaminen. Motoristen taitojen, kehonhallinnan harjoittaminen talvisessa maastossa. Yhdessä tekeminen. Oppimisen ja oivaltamisen ilon herääminen. Matemaattisten taitojen opettelu leikin ja havainnoinnin kautta. Eri havainnointivälineiden avulla luonnonilmiöihin tutustuminen.
- **Toiminta:** 1) Koko ryhmän yhteinen tuokio, tehtävän kuvaus, tutkittavien esineiden / asioiden esittely. Yhdessä pohtiminen; miten esineelle käy pudotettaessa. Motorisen tehtävän anto; miten liikutaan sen aikaa kun esine lentää. 2) Pienryhmät: höyhenen lennätys langan päässä. Mitä höyhenelle tapahtuu kun liikun nopeammin tai esim. juoksen puun ympäri.

Afrikan tähti

- **Tavoitteet:** Yhteistyötaitojen harjoittelu.
- **Toiminta:** Aikuiset valmistelivat Afrikan tähti -pelialueen ulos. Pelataan peliä pienissä ryhmissä. Yksi aikuisista toimii pankkiirina ja pelin ohjeistajana. Toinen aikuisista on pelin rosvo, jotta lapsen voivat keskittyä vain pelin pelaamiseen. Käydään ensin läpi pelin säännöt, jonka jälkeen aletaan peliä pelaamaan.

Kehontuntemus, sääntöleikit ja temppurata

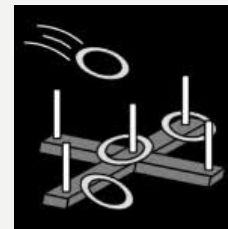
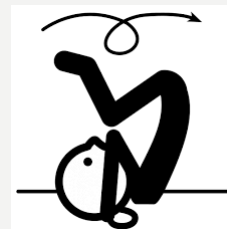
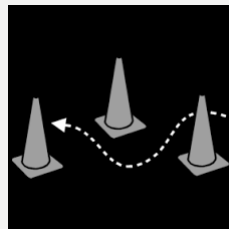
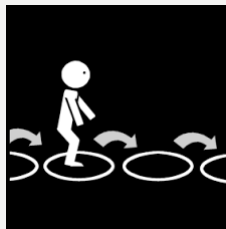
Tavoitteet: Kokonaisvaltainen kehitys ja motorinen oppiminen. Kehittää lasten kehontuntemusta ja –hallintaa, kehittää ryhmässä liikkumista, lasten vuorovaikutus- ja itsesäätelytaitoja. Innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Kannustaa lapsia ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Tarjota lapsille kokemuksia yksin, parin ja ryhmän kanssa liikkumisesta sekä erilaisista liikuntaleikeistä kuten perinteisistä pihaleikeistä. Hyödyntää liikkumisessa eri aisteja sekä erilaisista materiaaleista valmistettuja, liikkumaan innostavia välineitä.

Toiminta: Aloitetaan omalta pihalta, huoltajat tuovat lapset valmiiksi ulkovaatteisiin puettuna pihalle, puetaan lapsille huomioliivit päälle. Odotellessa kaikkia saapuvaksi, toinen ohjaavista opettajista ottaa viihdytysleikkejä halukkaille (esim. hippaleikki tai ”Lattia on laavaa -leikki”). Kehon osien tuntemus; ”Pää, olkapää, peppu” -laulu yhdessä piirissä valmiin musiikin tahtiin. Siirrytään isommalle pihalle jatkamaan ulkotuokiota.

Sääntöleikit: 1) Seuraa johtajaa. Tämän avulla lämmittelyä (erilaisia eläinaiheisia liikkumistyyylejä, ehdotukset lapsilta myös liikkumiseen). 2) Polttopallo.

Temppurata: Lähdöt eri pisteiltä, jotta välttyään ruuhkalta. 1) Tasapainotehtävä (narua pitkin kävelyä). 2) Hyppyjä (hyppiminen vanteesta toiseen). 3) Tötsien välistä pujottelu. 4) Kuperkeikka (opettaja avustaa). 5) Heittäminen (renkaiden heittäminen telineessä oleviin tappeihin).

Loppuvenyttely omalla pihalla. Siirtyminen sisälle kahdessa ryhmässä.

Metsämörri-retki

- **Tavoitteet:** Yhteinen leikkihetki, ryhmäytyminen kahden ryhmän kesken, leikillisuus, mielikuvituksen herääminen, ilo.
- **Toiminta:** Aluksi lauletaan yhteinen ”Mörrilaulu” ja lasketaan lasten lukumäärä. Leikitään yhdessä myrkkysieni -leikkiä luonnon materiaaleilla. Leikitään Mörrin ilmapallo- leikkiä, jossa yhdessä piirinä puhalletaan ja samalla kasvatetaan piiriä. Kerrotaan yhteistä tarinaa, jossa palloja annetaan metsän eläimille, mutta ne puhkeavat.

Piiloleikki Metsässä

- **Tavoitteet:** Lisätä lasten liikkumista metsässä.
- **Toiminta:** Leikitään piilosta metsässä. Piiloon menevä ottaa kulkusen mukaan. Muut etsivät kilinän perustella, mistä piiloutuja löytyy. Kun yksi piiloutuu, muut jumppaavat sillä aikaa.

Aartenmetsästys

- **Tavoitteet:** Kielen kehityksen ja motoristen taitojen tukeminen.
- **Toiminta:** Mennään metsään, jonne on piilotettu 40kpl punaisia, sinisiä, vihreitä ja keltaisia ”timantteja” (paperista laminoituja). Lapset etsivät timantteja ja ryhmittelevät ne saman väriseen ämpäriin. Lopuksi vapaata leikkiä metsässä.

Pallon käsittely ja värit

- **Tavoitteet:** Sääntöjen oppiminen, yhteistyötaidot, osallisuus, motoriikka, kaverin kunnioitus.
- **Toiminta:** Mennään koulun kentälle välineiden kanssa (värimuodot, pallot, kartiot). Pelataan polttopalloa, kyykkyhippaa, liikennevaloleikkiä.

Frisbeegolfia

- **Tavoitteet:** Liikkuminen, heittäminen, säännöt ja yhdessä toimiminen.
- **Toiminta:** Koulun kentälle kävely, heittotavan ohjeistus, välineiden heittäminen ja pisteiden lasku.

KIM-leikki luonnossa

- **Tavoitteet:** Havainnointikyvyn vahvistaminen, muistin tukeminen, nimeäminen.
- **Toiminta:** Toteutetaan 3 pienryhmässä. Aikuinen kääntää lapsia hakemaan luonnosta materiaalia/asiaa 6-10 kpl. Lasketaan ja nimetään materiaalit/esineet. Aikuinen peittää liinalla tuodut materiaalit, esineet ja ottaa yhden pois lasten näkemättä. Lapset muistelevat, mikä esine puuttuu. Myös lapsi voi toimia aikuisen paikalla.

Metsärata

- **Tavoitteet:** Luonnossa liikkuminen, motoristen taitojen kehitys. Ympäristön tutkiminen ja havainnointi.
- **Toiminta:** Rata: 1. Lapsi etsii ympäristöstä kepit rumpukapuloiksi ja kiven rummuksi. Rummutusta Orava-laulun myötä. 2. Lapsi etsii hyppykannon ja hyppää sieltä. 3. Lapsi etsii ympäristöstä eriväriset nauhat ja vie ne nauhojen värisiin koreihin.

Metsämopot –metsäleikki

- **Tavoitteet:** Oivaltaminen, leikki, rakentelu, kynätyöskentely, leikkaaminen, oman ajoneuvon suunnittelu, mielikuvitusleikki.
- **Toiminta:** Ajatus metsämopojen teosta lähti liikkeelle lasten leikeistä metsässä. Lapsi sai valita mieleisen kepin mopoksi. Mopon rakentaminen alkoi mittariston teosta. Jokainen väritti mittaristosta mieleisen. Mittari leikattiin ja laminoitiin. Lapsi sai koristella ohjaustangon valitsemillaan värillisillä sähköteipeillä. Mittaristo kiinnitettiin ohjaustankoon narulla. Mopoja kuljetimme lähes päivittäin metsässä mukana. Talven tullen lähetimme mopot kotiin nastarenkaan vaihtoon.

Tai ehkäpä ne muovautuvat talveksi moottorikelkoiksi 😊

Mikado -peli ulkona

- **Tavoitteet:** Kielellinen kehittyminen, värien ja substantiivien opettelua, muodot ja sarjoittaminen.
- **Toiminta:** Pihalla oli iso kasa erivärisiä ja muotoisia hiekkaleluja ja niiden vieressä tyhjiä autonrenkaita jokaista väriä varten. Lapset keräsivät värien mukaan yhteen autonrenkaaseen samanväriset esineet ja nimesivät ne. Isommat lapset järjestivät esineitä myös muodon mukaan, eli lapiot yhteen, sangot yhteen.

eskarit

Yhteisleikit

- **Tavoitteet:** Kaveritaitojen harjoittelu, oman vuoron odottaminen, sääntöjen ja ohjeiden kuuntelu sekä noudattaminen.
- **Toiminta:** Leikitään yhdessä lasten lempileikkejä esimerkiksi: kuuma peruna, vahtikoira, karhu nukkuu, elefanttimarssi, peli ja väri.

Leikkiä luonnonhelmassa

- **Tavoitteet:** Innostaa ja osallistaa eskarit metsässä tapahtuvaan ohjattuun leikkiin.
- **Toiminta:** Kokoonnutaan tutulle paikalle metsään. Leikitään ilmapallon puhaltaminen -leikkiä, jossa aikuinen lukee taustatarinaa, jonka mukaan lapset puhaltavat (laajentavat) ja supistavat ilmapalloa. Toiseksi leikitään Kim-leikkiä luonnosta kerätyillä materiaaleilla.

Juoksuliikuntaleikki

- **Tavoitteet:** Sääntöjen kuunteleminen ja niiden noudattaminen, kehollinen ilmaisu, vuorottelu, luontosuhteen vahvistaminen.
- **Toiminta:** Leikitään Paljonko kello on herra Leijona -leikkiä. Valitaan yksi lapsista Herra leijonaksi. Hän menee kentän keskiviivalle ja muut leikkijät ovat toisessa päädyssä kenttää. Muut leikkijät kysyvät leijonalta: Paljonko kello on herra leijona. Leijona päättää kummin hän vastaa: ”ei ole aika” tai ”on aika”. Jos leijona vastaa ”ei ole aika”, leikkijöiden täytyy kysyä uudestaan. Jos leijona vastaa ”on aika”, leikkijät lähtevät juoksemaan leijonaa karkuun vastapäätä olevalle sovitulle paikalle. Kiinniotetut jäävät ottamaan kiinni loput leikkijät leijonan avuksi seuraavalle kierrokselle.

Oululaisuus ja perinneleikit

- **Tavoitteet:** Oululaisiin perinneleikkeihin tutustuminen, uusien leikkien opettelu, mukava yhdessä tekeminen, ilo.
- **Toiminta:** Ensimmäisenä tutustutaan Suomen karttaan ja keskustellaan siitä. Seuraavaksi leikitään ”Rum rump rellaa” -laululeikkiä, jonka sanoihin ensimmäisenä tutustutaan sekä leikin sääntöihin. Leikissä kaksi lasta valitsee itselleen esim. eläimen (koira ja kissa). Tätä ei saa kertoa muille leikkijöille. Toiset lapset kiertävät jonossa näitä lapsia vuorotellen, menemällä käsistä tehdyn portin läpi samalla laulaen laulua. Kun laulun lopussa sanotaan ”röskytä rös”, käsistä pitäneet lapset laskevat kätensä alas ja käsien väliin jäänyt lapsi valitsee toisen eläimestä ja menee sen lapsen taakse seisomaan, kumpi oli valinnut eläimen. Kun kaikki lapset ovat jääneet kiinni, jonon ensimmäiset lapset pitävät toisiaan käsistä kiinni ja muut pitävät toisiaan vyötäröstä. Se joukkue voittaa, kumpi saa vedettyä lapsia omalle puolelleen. Tutustutaan oman kaupunginosaan kuvien ja lorujen (jos niitä löytyy) kautta.

Isänpäivän Metsämörri -retki

- **Tavoitteet:** Yhteinen tekeminen isien/ tärkeän aikuisen kanssa.
- **Toiminta:** Tellervot toteuttivat ryhmässään, Puoli päivää pihalla- hankkeen välitehtävää silmällä pitäen, isänpäivän kunniaksi Metsämörri-retken. Retkelle oli kutsuttu mukaan lasten isät tai muut tärkeät aikuiset. Metsämörri retkellä lapset pääsivät kiertämään isien kanssa Metsämörriin toimintapolkua lähiluonnossa. Metsään oli laitettu erilaisia rasteja, joiden avulla lapset ja isät/ muut tärkeät aikuiset pääsivät tekemään erilaisia tehtäviä. Rastit olivat helposti toteutettavia, jolloin oli paljon aikaa yhteiselle ololle isän kanssa sekä luonnon ihastelulle.

Lumimato

- **Tavoitteet:** Yhteistyö pienissä ryhmissä. Värit, matemaattisen ajattelun kehittyminen, dokumentointi valokuvaamalla, musiikilliset kokemukset ja lähiympäristö tutuksi.
- **Toiminta:** Kävellään Kaakkurin liikuntamaahan, matkaa 1,7 km, yht. 3,4 km. Matkalla lapset jaettiin kolmeen ryhmään. Yksi ryhmä laski pyöräilijöitä, yksi ryhmä koiria ja yksi ryhmä autoja. Perillä ryhmille annettiin tehtäväksi rakentaa lumipalloista mato. Lasketaan lumipallojen määrä ja keksitään madolle nimi. Lapset saavat maalata pulloväreillä madon pallot eri väreillä. Lauletaan ”Matomoottori” -lauluja ja opetellaan laulun liikkeit. Valokuvataan tuotokset.

Väribingoa ulkona

- **Tavoitteet:** Värien nimeäminen, oman vuoron odotus, pelin selvittäminen.
- **Toiminta:** Kahdella penkillä samanlaiset ja samanväriset kortit (6 erilaista korttia). Käännetään kortti penkistä 1. ja käännetään kortti penkistä 2. Katsotaanko tuliko pari. Jos tuli pari, tehdään kuvassa näkyvä jumppa-asento. Jo ei tule paria, jatketaan niin, että tulee pari. Jatketaan peliä niin kauan, että kortit ovat loppuneet. Peliä voidaan pelata uudestaan.

Aurinko

- **Tavoitteet:** Iloinen liikkuminen ulkona, lorun ja laulun harjoittelua ulkona, kuuntelun harjoittelu, tietoa auringosta, yhteistyön harjoittelu, vuorovaikutustaitojen harjoittelu, sääntöleikkien harjoittelu.
- **Toiminta:** Mennään läheiselle kentälle ja tehdään yhteinen piiri. Lauletaan ja leikitään ”Aurinko, aurinko lämmittää...” ja ”aurinko, aurinko lettuja paistaa”-lauluja. Aikuinen maalaa ison auringon ääri viivat kertoen samalla tietoa auringosta ja kysyy lapsilta väreistä. Leikitään polttopalloa, jossa keltainen pallo on auringon säde, jota lapset koettavat väistää. Lopuksi leikitään leikkivarjolla. Nostetaan sitä yhdessä ylös ja lasketaan alas samalla laulaen aurinkolauluja. Laitetaan pallo varjon päälle ja yritetään pitää se varjon keskellä. Lopuksi lapset menevät makaamaan maahan ja varjo laskeutuu päälle eli aurinko menee nukkumaan.

**METSÄRETKELLÄ
TUTKIIEN JA
TOUHUTEN**

1-3 v

Tutkin ja ihmettelen luontoa

- **Tavoitteet:** Luonnonsuojelu ja siisteys, luonnonilmiöiden tutkiminen.
- **Toiminta:** Pienryhmissä kuljetaan lähiympäristössä havainnoiden, tutkien ja keskustellen.

Värit (ympäristön tutkiminen ja ihmettely)

- **Tavoitteet:** Ryhmässä kävely, ympäristön tutkiminen ja värien tunnistaminen ja lajittelu.
- **Toiminta:** Kävellään yhdessä lähiympäristössä ja samalla tutkitaan ympäristöä. Tartutaan lapsia kiinnostaviin asioihin ympäristöstä ja sanoitetaan niitä. Seuraavaksi jokainen voi vapaasti tutkia ympäristöä. Pidetään lopuksi yhteinen väri-lajittelu-tuokio, jossa eläimet laitetaan maahan sikin sokin. Lapset etsivät eläimille oikean värisen pesän. Lopuksi lasketaan, kuinka monta eläintä kussakin pesässä on.

Lähiympäristöön tutustuminen

- **Tavoitteet:** Ympäristökasvatus, ryhmässä toimiminen, lähiympäristössä liikkuminen, luonnon tutkiminen.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään, jossa tutkitaan suurennuslaseilla ympäristöä. Kerätään roskat pois luonnosta, jos niitä on. Lopuksi syödään eväät ja leikitään lähipuistossa.

Metsänuppusretki lähimetsään

- **Tavoitteet:** Tavoitteena on metsäretken rakenteen/rutiinien tutuksi tuleminen + aikuisten ohjeiden kuunteleminen. Tarkoituksena on saada positiivinen ja iloinen tunne metsäretkelle lähtemisestä! Tavoitteena on myös yhteisen jumppahetken pitäminen eväiden syönnin jälkeen ennen vapaata leikkiä/tutkimista.
- **Toiminta:** Lähdemme päiväkodilta noin klo 9.15 metsäpaikkaa kohden. Käymme päiväkotimme pihalla läpi, ketä kaikkia metsään on lähdössä ja laskemme meidät. Laulamme metsänuppus laulun. Muistelemme yhdessä, kuinka kuljemme metsään (rattaissa osa, osa rattaiden vieressä). Metsässä asettaudumme reppupuun äärelle syömään ensin eväät. Kun eväät on syöty, löytyy metsästä pussukka, jossa lorujumppakortit ovat. Lapset saavat nostaa yksi kerrallaan pussista kortin, minkä mukaan teemme. Jumpan jälkeen lapset saavat yhdessä sovittujen rajojen sisällä leikkiä tai tutkia ympäristöään luupeilla/suurennuslaseilla. Lopuksi otamme reput selkään, laskemme lapset ja lähdemme takaisin päiväkodille!

Metsän eläimet

- **Tavoitteet:** Sisällyttää mahdollisemman monta oppimisen osa-aluetta ikätaso huomioon ottaen. Lapselle mielekästä, liikunnallista, turvallista liikkumista päiväkodin ulkopuolella.
- **Toiminta:** Toteutus lähimetsässä. Aiheina metsän eläimet. 1. Karhu nukkuu –leikki 2. Pesän rakennus hiirelle 3. Kuvitetut eläimet ja keskustelua, näkyykö ko. eläimiä metsässä.

Retki lähileikkipuistoon

- **Tavoitteet:** Epätasaisessa maastolla kävely, kiipeilyä, ryhmässä toimiminen, vuoron odottaminen ja yhdessä toimiminen.
- **Toiminta:** Mennään kävelen lähipuistoon. Matkalla havainnoidaan ja tutkitaan ympäristöä. Kannustetaan, autetaan ja ohjataan lapsia eri leikkivälineissä toimimaan. Nimetään yhdessä leikkipuiston välineitä.

Retki leikkipuistoon

- **Tavoitteet:** Liikennekasvatus, tutustutaan leikkipuiston liikuntamahdollisuuksiin, tutustutaan ja tutkitaan lähiympäristöä.
- **Toiminta:** Mennään kävelen lähipuistoon, jossa tutkitaan ja tutustutaan eri välineisiin (kiipeilyteline, liukumäki, kiikku ym.). Matkalla ihmetellään ympäristöä ja keskustellaan niistä. Lasten kiinnostuksen mukaan jäädään tutkimaan asioita ympäristöstä.

Retki lähipuistoon, toiminnallisia pisteitä

- **Tavoitteet:** Tutustua lähiympäristöön, viettää aika ulkona, hyödyntää luonnonmateriaaleja.
- **Toiminta:** Lähdetään lähipuistoon, jossa toiminnallisia pisteitä: 1. kepin heitto 2. taideteos luonnonmateriaaleista (kepit, lehdet yms.) 3. eläinten tunnistus kuvista 4. kiipeily puussa 5. leikkivarjo. Pisteiden jälkeen syödään eväät.

Syysretki venesatamaan

- **Tavoitteet:** Lähiympäristöön tutustuminen, luonnon kunnioittaminen, väreihin tutustuminen ulkona leikkien ja laulujen kautta, ruuan paistaminen nuotioilla, kiireetön yhteinen ruokailuhetki.
- **Toiminta:** Otetaan mukaan pieniä ämpäreitä, siveltimiä, värileikkivarjo, värikortit, ensiapulaukku, talouspaperia, roskapusseja, kumihanskoja, puita, tulentekovälineet, puukko. Lähdetään päiväkodilta kohti venesatamaa. Matkalla kerätään luonnosta löytyvät roskat ja keskustellaan ympäristön puhtaana pitämisen tärkeydestä. Käydään kaupassa ostamassa eväät. Lapset saavat osallistua valintoihin ja kaupassa asiointiin.

Venesatamalla sytytetään nuotio ja samalla valistetaan lapsia tulen vaaroista.

Siirrytään sivummalle leikkimään. Lapset kerääntyvät leikkivarjon alle ja aikuiset pitävät varjoa. Aloitetaan laulamalla ”kaksi pientä peikkolasta istui sateenvarjo alla” sekä lauletaan ja leikitään laulu ”Kenellä on päällä jotain punaista” jne. Tämän jälkeen käydään läpi varjosta löytyvät värit ja etsitään lähistöltä kuvakorttien mukaista väriä. Seuraavaksi otetaan rannasta vettä ämpäreihin ja ”maalataan” rannalla olevia veneitä värikortti kerrallaan. (”maalaus” toiminta on suunniteltu pienelle pakkaskelille, jolloin veneet ovat kuurassa).

Maalauksen jälkeen siirrytään nuotioille paistamaan makkarat ja nauttimaan eväistä. Lasketaan lasten kanssa yhdessä makkarat ja mehut. Lauletaan ruokalaulu ja hyviä tapoja noudattaen vietetään kiireetön ruokailuhetki nuotion äärellä. Syönnin jälkeen nuotio sammutetaan keskustellen aiheesta, kuinka tulta ei saa jättää vartioimatta. Kerätään roskat sekä tavarat ja lähdetään takaisin päiväkodille. Matkalla kerätään roskia luonnosta.

Metsäretki metsään

- **Tavoitteet:** Tutustua eläinten talviravintoon ja talviväriytykseen, motoriikan harjoittelua, kävelyä eri alustoilla, aistien herkistämistä tuoksupurkeilla.
- **Toiminta:** Lähdetään kävellen metsään samalla laulaen ”lähtekäämme metsään” laulun. Jutellaan lasten kanssa kävelymatkalla, mitä eläimiä metsässä asustaa ja mitä ääniä sieltä voi kuulla. Tehdään yhdessä talviravintotehtävä ja samalla katsotaan jäniksen värin muutosta (kesä/talvi) tabletilta. Lauletaan sen jälkeen ”Sii-sii siili” laulu ja lapset saavat kertoa, mitä eläimiä siili näki ja miten ne eläimet liikkuvat. Tehdään liikkeit yhdessä. Lopuksi herkistellään hajuaistia ja lapset haistelevat tuoksupurkkeja ja kertovat mikä heidän mielestään tuoksuu.

3-5 v

Retkimetsään tutustuminen

- **Tavoitteet:** Liikunnallisuuden lisääminen, muistin kehittäminen, luonnon tutkiminen, ryhmäytyminen.
- **Toiminta:** Kävellään metsään, jossa lauletaan ensimmäisenä ”Koskelot” -laulu. Sen jälkeen leikitään Kommervenkkaa -leikkiä. Tämän jälkeen jakaudutaan pienryhmiin leikkimään Kim-leikkiä luonnonmateriaaleilla. Lopuksi luetaan ruokaloru ja syödään eväät.

Metsäretki lähimetsään

- **Tavoitteet:** Tunnistaa kevään merkkejä luonnossa, sanallinen ja kehollinen ilmaisu, mielikuvituksen rikastaminen, metsän eläinten lajituntemus.
- **Toiminta:** Rauhassa kävellen pururataa pitkin pysähdytään lasten kanssa ihmettelemään hiiren koloja puiden juurilla, kuunnellaan lintujen laulua ja kuunnellaan ojan veden solinaa. Välillä pysähdytään miettimään, mitä eläimiä Suomen metsissä onkaan, tunnistetaan niitä kuvista sekä matkitaan yhdessä, miten eläimet liikkuvat ja äänтелеvät. Luupeilla tutkitaan ympäröivää luontoa, kuten puunrunkoja, lumikiteitä ja havunneulasia.

Luonnonmateriaalien kerääminen

- **Tavoitteet:** luokittelu, yhteistyö, luontoon tutustuminen, lukumäärän laskeminen.
- **Toiminta:** Kerätään metsästä löytyviä asioita kolmeen eri jumpparenkaaseen. Mietitään ja pohditaan lasten kanssa yhdessä esimerkiksi mitä ne ovat, mihin ne kuuluvat, mistä ne ovat ja paljonko niitä on.

Eväsretki luontoon

- **Tavoitteet:** Liikennesääntöjen oppiminen, liikkuminen ryhmässä, positiivisen ja myönteisen kokemuksen saaminen luonnosta, lähimetsään ja -ympäristöön tutustuminen.
- **Toiminta:** Käydään joka viikko samaan aikaan lähiympäristössä retkellä, jonne otetaan eväät mukaan. Tehdään retkiä myös lähiympäristöön muissa tilanteissa kuten pidetään pikkujoulu metsässä.

Lumihiutaleiden kuvaus

- **Tavoitteet:** Miettiä, miten saa lumihiutaleet mustalle kartongille.
- **Toiminta:** Aamupiiirillä keskustellaan lumihiutaleista ja niiden ottamisesta kiinni sekä jaetaan ideoita, miten niitä saisi kiinni. Tehdään pieni retki metsään, jossa yritetään ottaa hiutaleita kiinni. Tutkitaan lumihiutaleita luupilla ja otetaan niistä kuvia tabletilla.

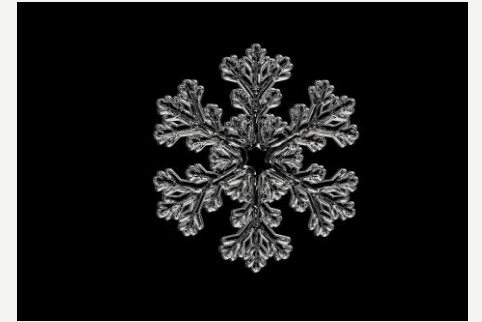
Metsäretki kodalle

- **Tavoitteet:** Mielikuvituksen käyttö, lähiympäristö tutuksi, luonnon tutkiminen.
- **Toiminta:** Kävellään kodalle, jossa etsitään luonnonmateriaaleja ja tehdään niistä oma taideteos. Tehdään myös kepeistä oman nimen alkukirjain. Leikitään ”suutari, räätäli” - laululeikkiä.

eskarit

Toiminnallinen metsäretki

- **Tavoitteet:** Lähiympäristöön tutustuminen, metsässä toimiminen, myönteisen luontosuhteen luominen, oppimisen eri alueet.
- **Toiminta:** Lauletaan ensin laulu yhdessä (esim. Siili Severi tai Oravalla veitikalla). Sen jälkeen pistetyöskentelyä: 1. Tutkitaan luupeilla luontoa 2. Keskustellaan, miten luonnossa toimitaan ja miten luonnosta pidetään huolta 3. Leikitään puita: pidetään kädet suorassa ja nostetaan kädet ilmaan. Heilutetaan käsiä niin kuin tuuli heiluttaa puun oksia. 4. Leikitään puuhippaa.

QR-koodeilla suunnistaen

- **Tavoitteet:** Monipuolinen liikkuminen ryhmässä, yhdessä tekeminen ja ryhmänä toimiminen, lähimetsän hyödyntäminen ja lapsen luontosuhteen tukeminen, eläytyminen ja leikin kautta oppiminen.
- **Toiminta:** Pienryhmänä etsivät lähtevät matkaan polkua pitkin kiikareilla tiirailen. QR-koodin löydettyään tutustutaan metsän eläimeen ja pieneen tehtävään (halaa puuta, käperry kuusen alle talviunille, hyppää pituutta jänön kanssa, tee jälkiä lumeen jne.) Harjoitellaan jokaisen lapsen kanssa vuorollaan koodien lukemista tabletilla. Lopuksi hiiren polku johdattaa ryhmän umpihankea rämpien odottamaan leikkipaikkaan.

Metsiemme puut: koivu ja mänty

- **Tavoitteet:** Tunnistaa puulajit (koivu ja mänty), eläytyminen ja mielikuvitus, epätasaisessa maastossa juokseminen, nopeus ja reaktiokyky.
- **Toiminta:** Mennään metsään, jossa lapset valitsevat sieltä yhdessä yhden männyn ja yhden koivun. Merkitään valitut puut nauhalla. Etsitään maasta kuhunkin puuhun sopivia asioita ja pannaan ne puun juurelle (lehdet, oksat, kävyt). Mennään piiriin puun juurelle ja hitaasti nostetaan katsetta puun runkoa ylöspäin... lapset kertovat mitä näkevät, kuiskutellaan puille salaisuuksia. Lopuksi leikitään männyn ympärillä kiinniottamisleikkiä, lapset ovat oravanpoikia ja aikuinen on kettu.

Lounas metsässä

- **Tavoitteet:** Myönteinen kokemus, luontoelämys, yhdessä toimiminen ja ryhmäytyminen.
- **Toiminta:** Otetaan lounas mukaan metsäretkellä. Sovitaan asiasta keittiöhenkilökunnan kanssa. Kuljetetaan ruoka esim. Muksubussilla. Varataan kertakäyttöastiat kierrätystä varten.

Lasten ideoima metsäretki keväällä

- **Tavoitteet:** Lähiympäristön hyödyntäminen, yhteistyö- ja kaveritaidot, yhdessä tekeminen ja yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistaminen, lasten osallisuuden huomioiminen, kevään merkkien havaitseminen ja nimeäminen, turvalliseen liikkumiseen keskittyminen, lasten ideoiden mukaan retken rakentaminen.
- **Toiminta:** Lapset suunnittelevat yhdessä retken lähiympäristöön. (Missä, mitä tehdään, mikä reitti). Huolehditaan, että jokainen saa osallistua suunnittelemiseen ja vaikuttaa päätöksentekoon.

Toiminnallinen metsäretki

- **Tavoitteet:** Kokemuksia ja aistimuksia monelta eri osa-alueelta. Luonnosta oppiminen ja nauttiminen. Kehitetään karkeamotorisia taitoja.
- **Toiminta:** Alkuleikki matkalla metsään: kapteeni käskää, Ilo kasvaa ulkona leikkikortit. Metsässä: avataan metsänportti, puunhakkaajaleikki ja eväiden syönti. Metsä eri vuodenaikoina: haistellaan, miltä metsä haisee eri vuodenaikoina. Rauhoittuminen: silmät kiinni kuunnellaan luonnon ääniä ja matkitaan niitä.

Kuva: Muksubussi Oy

Frozen

- **Tavoitteet:** Ihmetellä, pohtia, innostua tutkimaan ja kokeilemaan, miettiä syitä ja seurauksia, tutustua mm. käsitteisiin vesi, höyry, lumi, jää ja kura.
- **Toiminta:** Katsotaan Frozen -elokuva toimintaan orientoitumiseksi. Myös lauletaan yhdessä lumilauluja ja luetaan kirjoja aiheeseen liittyen. Tutkitaan lumihiihtäjäiden syntyvideota (YouTube). Näiden jälkeen kootaan lasten ajatuksia ja kysymyksiä aiheesta. Joiden pohjalta valitaan tutkimuskohteet: Voiko itse tehdä lumisadetta, ovatko kaikki lumihiihtäjäet 6-sakaraisia, ovatko kaikki lumihiihtäjäet erilaisia, voiko lunta värjätä. Metsäretkellä pyydystetään lumihiihtäjiä mustalle kartongille. Tutkitaan luupilla lumihiihtäjää sekä kuvataan tabletilla. Suihkutetaan suihkepullosta vettä ilmaan ja yritetään saada lumisadetta aikaan. Suihkutetaan lumeen eriväristä vettä (esim. punaista) ja tutkitaan, mitä tapahtuu. Metsässä leikitään myös karhu nukkuu -leikkiä. Lopuksi rakennetaan lumesta taideteokset pienryhmissä. Otetaan taideteoksista kuvat. Tutkimuksia voi jatkaa lasten mielenkiinnon mukaan (esim. saippuakuplien jäädyttäminen).

Lassoa luontoa – ”luonto talviunilla”

- **Tavoitteet:** Tutkia luonnon moninaisuutta monesta perspektiivistä ja kuinka luonto muuttuu talveksi.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään, jossa heitetään piipunrasseista tehtyä ”lassoa”. Parin kanssa tutkitaan lasso sisälle osuvaa luontoa. Pohditaan, mitä eroa on kesällä ja talvella, miltä tuntuu olla luonnossa, miltä se kuulostaa. Tutkitaan, minkälaisia värejä löytyy luonnosta (onko kesällä värikkäämpää tms.).

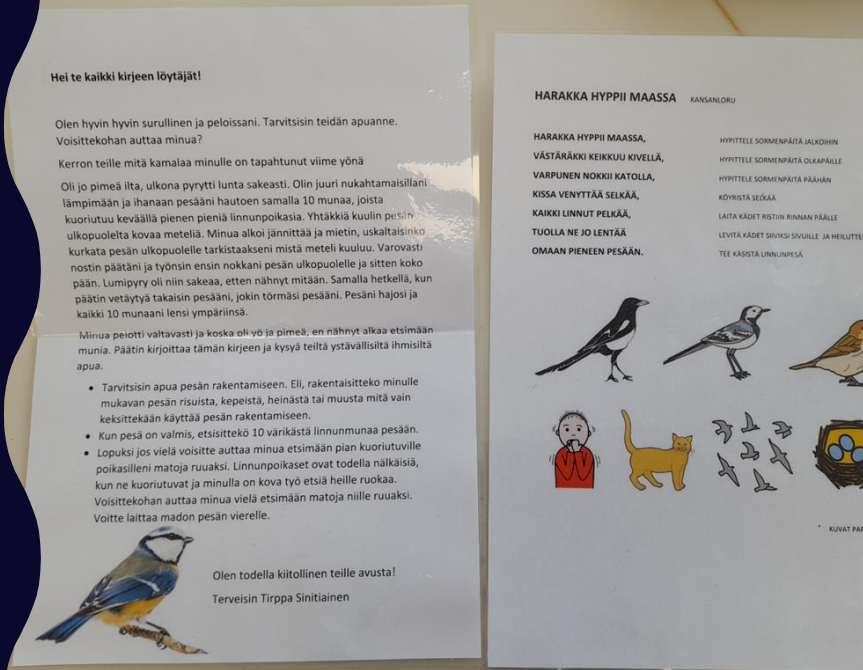

Lähimetsän eläimet ja kasvillisuus

- **Tavoitteet:** Tutustutaan lähiympäristöön, yhteys luontoon. Yhdessä toimiminen ja toisen huomiointi. Liikkuminen metsässä sekä yhdessäolon ja ilon kokeminen.
- **Toiminta:** Käytiin koko ryhmällä metsässä. Käveltiin polkuja pitkin. Pienet eväät oli mukana.

Pikkulinnun auttaminen

- **Tavoitteet:** Lasten innostaminen luonnossa leikkimiseen ja toiminnan toteuttamiseen. Tavoitteena oppimisen eri osa-alueet.
- **Toiminta:** Toimintatuokion toteutus pienryhmissä lähiluonnossa. Kävelyretken varrelle piilotettu iso kirje, minkä lapset löytävät ja saavat avata. Kirje pikkulinnulta, joka pyytää apua pesän korjaukseen, munien ja matojen etsintään. Lapset saavat rakentaa pesän luonnon materiaaleista, etsiä piilotetut munat sekä madot munista kuoriutuville poikasille ruuaksi. Lopuksi vielä yhteisleikkinä loruttelu: harakka hyppii maassa.

**ELÄINTEN
KANSSA
TOUHUILLEN**

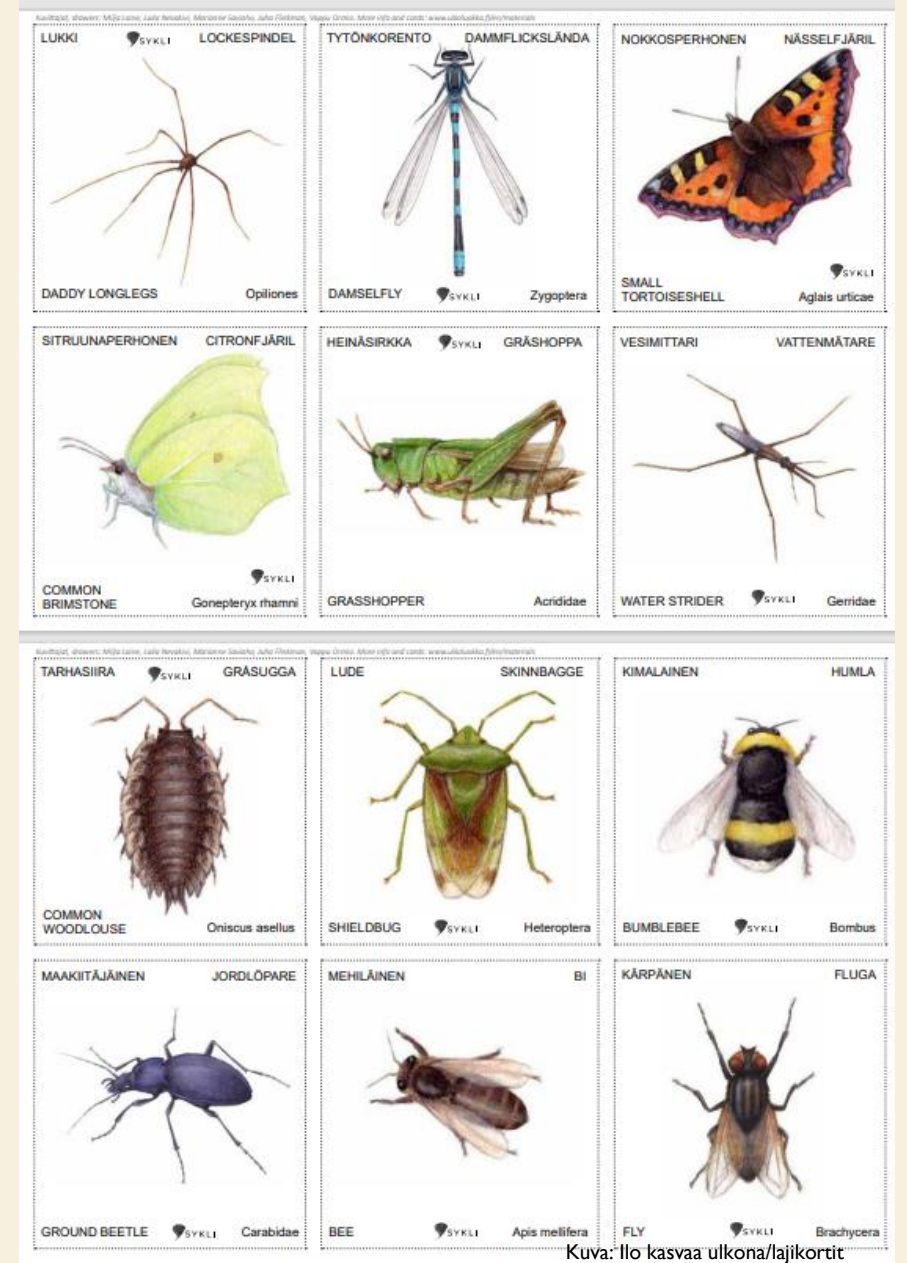
1-3 v

Eläimet retkellä

- **Tavoitteet:** Tunnistetaan ja nimetään eri eläimiä, suomeksi sekä englanniksi, harjoitellaan liikkumista eri tavoilla, mietitään yhdessä miten eri eläimet liikkuvat, harjoitellaan kuuntelemaan ohjeita sekä toimimaan ryhmässä.
- **Toiminta:** Kävellään lähellä sijaitsevaan puistoon. Leikitään matkaeläimet -leikki. Eläinpussissa lapsille tuttuja eläimiä, josta nostetaan pussista yksi eläin kerrallaan ja harjoitellaan liikkumista eri tavoilla eläinten tapaan. Lopuksi pelataan Kim-leikkiä eläinkorteilla.

Siileille talvipesä

- **Tavoitteet:** Yhdessä tekeminen, opitaan siilien talvehtimisesta, yhteistyötaitojen harjoittelu.
- **Toiminta:** Haetaan tietoa netistä ja tietokirjallisuudesta siilien talvehtimisesta ja talvipesästä. Mennään metsään, jossa ensimmäisenä luetaan Kasa- kirja samalla, kun lapset syövät eväitä. Rakennetaan siileille talvipesä yhdessä (lehdet, risut, oksat yms.). Lopuksi otetaan kuva valmiista pesästä.

Kuva: Ilo kasvaa ulkona/lajikortit

Aamupiiri metsäpihalla

- **Tavoitteet:** Lapset keskittyvät hetkeksi kuuntelemaan aikuista ja noudattamaan ohjeita, yhteinen leikkihetki.
- **Toiminta:** Mennään metsäpihalle ja mukaan otetaan nalle, jolle yhdessä keksitään yhdessä nimi. Lauletaan aamupiirilaulu. Nallen masusta tulee mukana dinosauruksia, jonka jälkeen lapset saavat dinosaurus aiheen mukaan leikkiä vapaasti metsässä.

Toiminnallinen tarina ”Hoppeli-Hop, sanoi pieni pitkäkorvainen jänis”

- **Tavoitteet:** Vahvistetaan lasten luontosuhdetta, ollaan osallisena toiminnassa, myönteinen vuorovaikutus, monipuolinen liikkuminen, mukava kokemus retkestä.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään, jossa on liikunnallinen tarina (Hoppeli-Hop, sanoi pitkäkorvainen jänis”): jänispomput vanteisiin, oravan kätköistä (keilat) etsitään piilotettuja käpyjä, ketulle näytetään tie poikasten luo tasapainoillen viivaa myöten, jäniksen luona rouskutellaan porkkanaa. Lopuksi vietetään yhteinen lepo hetki peiton päällä.

Eläinjumppaa

- **Tavoitteet:** Eläinten ja värien tunnistaminen, liikkeiden tekeminen, sanallisten ohjeiden noudattaminen, oman kehon hahmottaminen
- **Toiminta:** Mennään tuttuun metsäretkipaikkaan. Kuvien (eläinten) avulla tehdään eri asentoja ja erilaisia liikkeitä. Keskustellaan yhdessä eläimistä ja niiden väreistä.

Pääsiäispupun luontoseikkailu

- **Tavoitteet:** Pääsiäistunnelmaan virittäytyminen ulko-oppimisympäristössä, oppimisen alueiden monipuolisuus
- **Toiminta:** Rakennetaan toiminta/tehtävä polku metsään tai päiväkodin pihalle. Viisi erilaista tehtävää, joissa seikkailee pääsiäispupu metsänystävineen. 1. Pääsiäispupu on piilottanut pääsiäismunia, montako löytyy? 2. Pääsiäispupu loruleikki 3. Värimunien nimeäminen 4. Pääsiäispupun metsänystävät: Mitä ne ovat ja miten ne liikkuvat? 5. Pääsiäispupu loruleikki ja lopetus.

Eläinlaululeikit

- **Tavoitteet:** Eläinten tunnistaminen, liikkuminen eri tasoilla haastavassa maastossa, ympäristön havainnointi.
- **Toiminta:** Ensimmäisenä lauletaan kuka saa, ”kuka saa eläinpussiin kurkistaa...” ja samalla tömistellään jaloilla maata. Jokainen lapsi saa vuorotellen nostaa pussista kortin. Kuljetaan metsässä aina sen eläimen liikkumistavan mukaan, jonka lapsi nostaa eläinpussista. Puut toimivat eläinten pesinä eli kuljetaan puulta toiselle. Kun kortti nostetaan, yhdessä pohditaan, missä eläin voisi asua ja miten se liikkuu. Lopuksi etsitään pesänrakennustarvikkeita ja rakennetaan eläimille pesiä.

Metsän eläimet ja talveen tutustuminen

- **Tavoitteet:** Tutustutaan suomalaisiin metsän eläimiin ja niiden talven valmistautumiseen sekä talven viettotapoihin.
- **Toiminta:** Metsässä etsitään piilotettuja eläimiä (esim. muovisia). Kun eläin löydetään, nimetään se ja jutellaan ja pohdiskellaan sen eläimen eläintavoista. Lopuksi leikitään Karhu nukkuu -leikkiä.

Muurahaisten retki metsään

- **Tavoitteet:** Luonnossa toimiminen, eri maastoissa liikkuminen, yhdessä tekeminen.
- **Toiminta:** Ensin tutustutaan muurahaisiin katsomalla kuvia muurahaisista ja muurahaiskekoista. Lauletaan ”Muura muurahainen” -laulu. Tutustutaan muurahaispähineisiin. Lähdetään yhdessä lähimetsään, jossa katsotaan nähdäänkö muurahaisia ja muurahaiskekoja. Metsässä katsotaan uudestaan myös samoja kuvia, mitä aikaisemmin. Metsässä lauletaan myös muurahaislaulua.

Suomalaisen metsän eläimet

- **Tavoitteet:** Tutustuminen suomalaisiin eläimiin, samanlaisen tunnistaminen ja motoriikan vahvistaminen.
- **Toiminta:** Etsitään metsästä eläimiä pienryhmässä. Eläimet laitetaan sellaisiin paikkoihin, joissa lapset voivat harjoitella kiipeämistä, mäenlaskua, tasapainoilua, juoksemista ja kävelyä metsässä sekä lumisessa maastossa. Kun eläin löydetään, pohditaan yhdessä sen väriä, kokoa ja liikkumistapaa. Lopuksi eläimet tuodaan lottoalustalle, jossa lapset harjoittelevat samanlaisen tunnistamista etsimällä alustasta ko. eläimen kuvan.

Lähimetsän linnut

- **Tavoitteet:** Tutustutaan lähiluonnossa eläviin tavanomaisiin lintuihin.
- **Toiminta:** Lauletaan ”Havupuu ja lehtipuu” -laululeikki. Tarkastellaan lajikortteja, minkälaisia lintuja lähimetsässä voi olla ja minkälaisia ääniä niistä voi tulla. Jaetaan lapsille lajikortit. (Korttien takana QR-koodi ko. linnun äänelle, QR-koodin luku tabletilla). Retkellä tarkkaillaan luontoa ja havainnoidaan, näkyykö lintuja. Lopuksi keskustellaan ja jaetaan luonnossa tehdyistä havainnoista.

Outi-oravan auttaminen

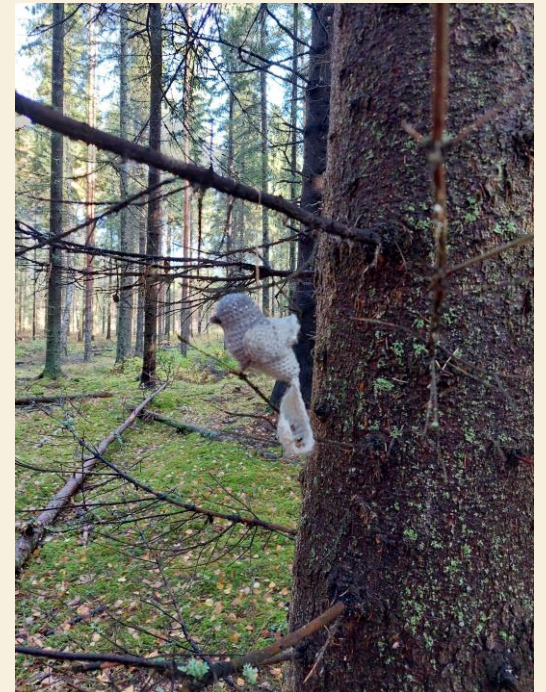
- **Tavoitteet:** Pienen tarinan kuuntelu ja ohjeiden kuuntelu. Punaisen värin tunnistaminen. Liikunta ja yhdessä tekeminen.
- **Toiminta:** Menemme pienissä ryhmissä päiväkodin metsään. Aikuinen kertoo tarinan Outi-oravasta, joka on hukannut kaikki punaiset herkkukävyt. Autetaan Outia keräämällä kävyt punaiseen ämpäriin.

Eläinjooga ulkona

- **Tavoitteet:** Tutustumista Suomen eläimiin, jooga-asentojen harjoittelua.
- **Toiminta:** Mennään metsään, jossa aluksi lauletaan ”vihreä karhu” -laulu. Sen jälkeen lapset nostavat vuorotellen eläinjooga kortin pussista. Lapsi esittää kortin sisällön yhdessä aikuisen kanssa muille, josta aikuinen ottaa kuvan. Tämän jälkeen loputkin lapset tekevät saman asennon (lauma). Lopuksi tehdään loppuasento, jossa jokainen lapsi tekee sen asennon, jonka oli nostanut. Lopuksi keskustellaan toiminnasta: Oliko kivaa jne.

Lintubongaus

- **Tavoitteet:** Tutustutaan lintuihin, niiden käyttäytymiseen ja elintapoihin, projektiluontoisuus.
- **Toiminta:** Askarrellaan vessapaperirullista kiikarit. Sen jälkeen lähdetään lähiluontoon, jossa etsitään lintuja katselemalla ja kuuntelemalla. Mukana myös lintukuvakortit tukemassa havainnointia. Käydään keskustelua linnuista (esim. mitä ne syövät, missä linnut asuvat, miltä kuulostaa, miltä näyttää). Lopuksi vielä keskustellaan havainnoista.

Ötökkäretki

- **Tavoitteet:** Hyönteislajeihin ja hyönteisten elämään sekä luonnossa liikkuminen, positiivisen luontosuhteen muodostaminen, oivaltamista ja iloa yhdessä toimimisesta.
- **Toiminta:** Aluksi kokoonnutaan yhdessä ja käydään muutamia hyönteisloruja. (Kuvakortit mukana). Lauletaan ”kärpänen istui polvella” ja ”hämä hämähäkki” -laulut. Jakaannutaan sen jälkeen pienryhmiin, joissa suurennuslasin avulla etsitään ja tutustutaan hyönteisiin. Samalla keskustellaan luonnon ja eläinten kunnioittamisesta. (esim. muurahaiskeko annetaan olla rauhassa, perhosia ei saa vangita purkkiin). Lopuksi leikitään hämähäkkihippa -leikkiä.

Metsän eläinten talvi

- **Tavoitteet:** Tutustutaan metsän eläinten talven viettoon, lauletaan uusia lauluja, opetellaan loruja, tiedon hankinta, liikunta, yhteistyötaidot.
- **Toiminta:** Etsitään tietoa kirjoista sekä tabletilta eläimistä ja niiden talvehtimisestä. Lähdetään lähimetsään retkelle, jossa rakennetaan eläimille talvipesiä (eläimet=käsinuket). Otetaan rakennelmista kuvia. Lauletaan ja lorutellaan metsäneläin aiheisia -lauluja ja loruja rakennustouhujen keskellä.

Metsäretkellä

- **Tavoitteet:** Liikkua metsässä, tutustua metsän eläimiin.
- **Toiminta:** Lähdetään tutulle retkipaikalle, jossa jakaannutaan kahteen pienempään ryhmään. Lorupussista nostetaan kuvakortteja, joissa on lapsille tuttuja metsän eläimiä. Korteissa on myös laululeikkejä, helppoja kysymyksiä ja havaintoja metsästä ja eläimistä. Lopuksi on vapaata liikkumista ja leikkiä metsässä.

Metsäretki lähimetsään

- **Tavoitteet:** Luonnon tarkkailu, muutoksen huomaaminen luonnosta.
- **Toiminta:** Kävellään metsään retkelle. Rakennetaan maja metsän eläimille.

Toiminnalliset rastit metsäretkellä

- **Tavoitteet:** Liikkuminen metsämaastossa, yhdessä toimiminen, metsässä viihtyminen, ilmaisu, leikki ja mielikuvitus.
- **Toiminta:** Kuljetaan metsään pienryhmissä. Jo matkalla voidaan pohtia, mitähän eläimiä metsässä voitaisiin tänään nähdä. Kasvattaja johdattelee aiheeseen: Ehkä Hippu-Siilillä on tänään ystäviä mukana. Onko joku nähnyt vilausta pupusta metsässä, hei otetaanpa muutamia pupun hyppyjä tässä matkalla tms. Omalla metsäpaikalla toimitaan pienryhmissä. Aluksi tuttu ”Hippu-Siilen” -laululeikki. Hippu-Siili esittelee ystävänsä: oravan ja pupun. Vaihtoehtoisesti Hippu kertoo, että metsässä on tänään kaksi uutta ystävää, jotka meillä pitäisi yhdessä löytää. Kasvattaja voi antaa vihjeitä uusista ystäväistä ja lapset lähtevät etsimään. Orava opettaa lapsille hauskan loruleikin. Leikkiä voidaan leikkiä eri tavoin eläytyen (isäorava, äitiorava, vauvaorava) hitaasti, nopeasti, pienin liikkein, suurin liikkein tai eri tuntein (iloinen, surullinen, kiukkuinen, väsynyt...). Pupun kanssa leikitään pupuäiti ja lapset -leikki metsä-myyttysten versiona. Yhteisten leikkien jälkeen vapaata leikkiä. Lapset voivat ottaa pehmot myös mukaan omiin leikkeihinsä. Rakennetaan eläimille suojaa, kerätään oravalle käpyvarastoa jne. Ehkä joku lapsista innostuu pehmojen kanssa piiloleikistä.

Seikkailurata eläinten kanssa

- **Tavoitteet:** Lapset oppivat, miten eri eläinlajit valmistautuvat talven tuloon ja miten eläimet viettävät talvensa, kerrataan aiemmin harjoiteltua matematiikkaa: sarjoittaminen, sekä kerrataan jo tutuksi tulleita kirjaimia, harjoitella lukumäärän laskemista, tutustutaan paikkalintuihin, harjoitellaan niiden nimeämistä ja tunnistamista, ratkaistaan kielellisiä ilmaisuja.
- **Toiminta:** Lähdetään metsään, jossa käydään eri pisteillä pienryhmissä. Pisteillä tutustutaan yhteen eläimeen kuvan ja pienen tarinan kautta. Näiden lisäksi jokaisella pisteellä on pieni tehtävä: 1.Jänis: sarjoittaminen (eriväriset muotopalat mukana pussissa, tehdään pareittain vuorotellen loogisia jonoja -> kaveri jatkaa jonoa.2.Hirvi: arvoituksia 3. Karhu: Karhu nukkuu laululeikki 4. Siili: Yhdistetään kuva oikeaan alkukirjaimeen (A, I, M, O, S, L, U) 5. Orava: Etsitään rajatulta alueelta 10 kpl käpykortteja 6. Varpunen: Etsitään ja tunnistetaan paikka lintuja (Tilhi, Talitintti, Punatulkku, varis, närhi ja käpytikka). Lopuksi vapaata leikkiä ja metsän tutkimista.

Eläinsuunnistus ja eläinbongaus

- **Tavoitteet:** Ryhmäytyminen, osallisuus, ohjeiden kuuntelu.
- **Toiminta:** Metsään laitetaan kuvia suomalaisista eläimistä (karhu, jänis, ilves, hirvi, sammakko, kärppä, poro, susi, kettu, varpunen, hiiri). Jokaisella lapsella on eläinbongauspassi, jossa eläimet näkyvät pienempinä kuvina. Ensimmäisenä kokoonnutaan yhteen ja käydään läpi eläimet ja opetellaan niiden tukiviittomat. Jaetaan lapset pienryhmiin ja lähdetään porrastetusti etsimään eläinten kuvia. Eläimen löydettyä jokainen lapsi merkkää sen omaan passiinsa ympyröiden sen eläimen. Lopuksi vapaata leikkiä läheisessä leikkipuistossa.

Metsän eläinten talvipesät

- **Tavoitteet:** Luontosuhteen vahvistaminen, ryhmä- ja yhteistyötaidot, mielikuvituksen rikastaminen, lähimetsän lajituntemus ja eläinten talvehtiminen, kestävä kehitys.
- **Toiminta:** Tehdään projekti, jossa metsäeskaria pidetään lähimetsässä. Metsässä leikitään, keskustellaan, rakennetaan pesiä eläimille ja dokumentoidaan tabletille. Dokumentoinnin kautta tehdään näyttely ryhmätiloihin. Sadutetaan ja kuvitetaan aiheesta, joiden pohjalta tehdään käsinukke-esityksiä. Lauletaan aiheeseen liittyviä lauluja. Tehdään myös mielikuvaliikuntaa aiheen tiimoilta. Projektin aikana myös luetaan luontokirjoja ja etsitään tietoa netistä.

Toiminnallinen iltapäivä perheille

- **Tavoitteet:** Toiminnallista tekemistä perheille, päivittäinen liikunnan ilo.
- **Toiminta:** Mennään yhdessä ulkoilemaan, jossa ohjattua ja vapaata toimintaa. Aluksi lauletaan ja leikitään yhdessä ”Peikkojumppa” -laululeikki. Metsään tehdään eläinrasteja: 1. Tunnista eläin vihjeiden perusteella 2. Olleborg -orava piiloutunut kuusen oksalle – jumppa 3. Keppirata 4. Mäen kiipeäminen ja alastulo. Rasteja perheet voivat kiertää vapaaseen tahtiin.

Eläinpolku metsässä isovanhempien kanssa

- **Tavoitteet:** Luontosuhteen vahvistaminen, liikkumisen edistäminen.
- **Toiminta:** Päiväkodin lähimetsään tehdään toiminnallinen tehtäväpolku, jossa on rastipisteitä. Joka rastilla on eri metsäneläin, josta muutama fakta ravinnosta ja turkista sekä kuva ja nimi. Näiden lisäksi tehtävä esimerkiksi Orava: kerää käpyjä kuusen viereen tai Sammakko: Loiki kuin sammakko.

Tietoa, taitoa ja temppuja tuttujen eläinhahmojen siivittämänä

- **Tavoitteet:** Yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden vahvistaminen, lukumäärä- numerovastaavuus, muistin harjoittaminen, tuttujen eläinten tunnistaminen, eläinten alkuäänteiden tunnistaminen, liikuntalorun oppiminen, majavalaulu opetteleminen.
- **Toiminta:** Aloitetaan yhdessä kehystarinalla ”Yhden hehtaarin metsä”: *Olipa kerran Yhden Hehtaarin -metsä, jossa sulassa sovussa elivät, asuivat vieritysten Kurre-orava, Herkku-kettu ja Maisku-majava. Kurre asui korkealla puussa, jossa sillä oli hienot näkymät yli koko Yhden Hehtaarin -metsän ja lukuisia ruokavarastoja, käpyjä pullollaan. Herkku-kettu oli kätkenyt pesänsä puiden alle ja onkalon suuaukon se oli taidokkaasti kätkenyt muilta ohikulkijoilta oksilla ja erilaisilla varvuilla. Pesänsä vieressä metsän kumpareet notkuivat mustikoita ja puolukoita, joilla se ilta-aikaan herkutteli. Maisku-majavan pesä oli puolestaan metsän laitamalla sijaitsevassa järvessä. Majansa eteen Maisku oli rakentanut padon, jotta vesi ei nousisi niin korkealla. Maiskun pesän oviaukko oli veden alla, vaikka sisällä olevat huoneet olivatkin vedenpinnan yläpuolella. Ystäväysten lisäksi metsässä asui vanha Karuherra, joka yleensä oli lempeällä tuulella, mutta talviunilta herätettynä kiukkuinen kuin mehiläisparvi. Metsässä liikkuessasi ota siis huomioon, ettet herätä nukkuvaa karuherraa!* Seuraavaksi pistetyöskentelyä pienryhmittäin: 10min/piste. 1. Oravan pesä: kiipeilytelineessä kuvakortteja, joissa aina yhtä asiaa 3-8 kpl. Lapsi käy ohjeen mukaan etsimässä kortin, laskee, kuinka monta asiaa kuvassa on ja tulee aikuiselle kertomaan lukumäärän. 2. Ketun pesä: Opetellaan yhdessä liikuntaloru: ”Kee, kee kettu (taputetaan käsiä yhteen), punaturkki heppu (taputetaan käsivarret ristikkäin omia olkapäitä). Kolostansa loikkasi (kyykkyyn ja hyppy), mitä siellä näki (käsi silmien yläpuolella katsellaan). Kukin vuorollaan kääntää maasta yhden nisäkäslajikortin ja tunnistaa lajin ja eläimen alkukirjaimen. Luetaan yhdessä myös eläimen latinankielinen nimi, koska ne ovat aika hauskan kuuloisia. 3. Majavan pesä: Maskottimme Maisku-majavan pesä sijaitsi ”vedessä”, joten lapset sukelsivat pesään autonrenkaan läpi sormella nenästä happea pidättäen. Maja oli rakennettu sinisen kankaan päälle (vesi), aaltopahvia ja sählymaaleja apuna käyttäen. Majavan pesässä lasten piti miettiä, onko väite tosi vai epätosi. Jos väite oli tosi, heidän piti näyttää majavan nököhampaansa. Jokaiseen väittämään liittyi kuva, josta tarkistettiin lopuksi oikea vastaus. Väitteet: 1. *Majava rakentaa majansa puista moottorisahalla puita kaataen.* 2. *Majava rakentaa majansa maan alle* 3. *Majavan etuhampaat ovat oranssit, koska niissä on paljon rautaa.* 4. *Majavan takajalat ovat räpylämäiset ja häntä muistuttaa melaa.* 5. *Majava rakentaa padon majansa eteen, jotta sen lapset saisivat harjoitella padon päältä uimahyppyjä veteen.* Lopuksi lauloimme ja leikimme Majava-laulun.: *Majavalla talttahampaat ja lättähäntä. Majavalla talttahampaat ja lättähäntä. Kaataa puun, jos toisenkin – pesän rakentaa. Majava-mestarin sukellus, rasvaturkkia ravistaa. Kaataa puun, jos toisenkin – pesän rakentaa. Majava-mestarin sukellus, rasvaturkkia ravistaa.* Lopuksi yhteisleikki (karhu nukkuu).

Lintu-havainnointi

- **Tavoite:** yhdessä toimiminen, työskentelytaidot, tutustutaan, havainnoidaan lintuja, käydään lähiympäristössä ja erityisesti joen rannalla.
- **Toiminta:** Luetaan kirjallisuutta linnuista. Tehdään erilaisia tehtäviä aiheesta koko viikon ajan (esim. lintujen pesimisestä). Otetaan mukaan erilaisia tutkimusvälineitä ulos (esim. kiikarit). Dokumentoidaan tutkimuksia tabletilla. Kirjataan lintuhavainnot kaavakkeeseen. Lauletaan lintuaiheisia lauluja sekä leikitään leikkejä (esim. lintu lensi oksalle, pörrö -hippa). Toteutetaan lasten omia leikki-ideoita.

Talvehtivat eläimet

- **Tavoitteet:** Vahvistaa lasten luontoyhteyttä, luonnon kertomista asioita saameksi (saamen kielellä).
- **Toiminta:** Lapset tekevät eläimille pesät syksyisessä kertovat pesästään ja lopuksi lapsi kuvaa iPadillä eläimen pesän.

Siiliaiheinen metsäretki

- **Tavoite:** Tarjota lapsille mielikuvitusta rikastavaa tavoitteellista toimintaa sekä tietoa siilien elämästä.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään, josta etsitään sopiva istumapaikka. Luetaan Lukuhöpero-kirja Siilin laulu. Keskustellaan kirjasta. Tämän jälkeen kuunnellaan siili aiheinen laulu esim. Siili ja mansikat. Soitetaan kehosoitimilla ja luonnosta löytyvillä kepeillä. Seuraavaksi rakennetaan siilien pesiä pienryhmissä. Asetetaan pehmosiili pesään tai sen lähistölle. Otetaan kuva pesästä. Lapset kertovat pesästä tai siilistä tarinan. Tarina kirjoitetaan ylös. Tarinan lisäksi voidaan keksiä runo. Kuva ja tarina/runo laitetaan esille päiväkodin seinälle ja näyttelyn jälkeen kansioon muistoksi. Tehdään pienryhmissä tai pareittain siilitaideteoksia. Annetaan ohjeeksi piikiksi käyvistä kepeistä (pituus, paksuus, määrä). Leikitään leikki ”Si Luku höperö siili, metsikössä hiipi”. Retken jälkeen katsotaan YLE:n tietovisa ”Luonto yllättää aina, Siili”. Kerrataan yhdessä opittua kysymysten ja keskustelun avulla. Tehtävät voi toteuttaa pienissä osissa ja eri päivinä.

**TUNNETAITOJA
OPPIMASSA**

Voimaannuttava metsä

- **Tavoitteet:** Luonto- ja metsäsuhteen vahvistaminen, pienissä ryhmissä toimiminen ja tehtävien tekeminen.
- **Toiminta:** Aluksi lapset leikkivät ja tutkivat metsää vapaasti. Jonkin ajan kuluttua lapset jaetaan ryhmiin, ja he etsivät paikkoja, jotka metsässä ovat erityisen kivoja. Otetaan lapsista kuvia (ei kameraan katsoen, vaan leikkimässä jne.) heidän valitsemissaan voimapaikoissa. liimataan päiväkodilla kartongille ja tehdään niiden pohjalta myös pieni haastattelu. Tehtävät liimataan päiväkodin eteiseen vanhempien nähtäville.

Onni ja onnellisuus

- **Tavoitteet:** Onni ja onnellisuus –miten se näkyy ja miltä se tuntuu.
- **Toiminta:** Menimme lähimetsään ja asetuimme piiriin. Loruttelimme Ystävyys-lorun alkajaisiksi. Kuviteltiin metsään tähdenlentoja, koetettiin saada niitä kiinni. Kun tähdestä sai otteen, lausuttiin sille toive ja päästettiin se matkaan. Juteltiin onnellisista asioista ja lopuksi halattiin itseämme ja sanottiin itselle: ”Ihana minä”.

Ystävyys

- **Tavoitteet:** Kaveritaitojen opettelu, kaikki mukaan leikkiin, uusien kavereiden löytäminen ja mukaan ottaminen.
- **Toiminta:** Mennään lähimetsään. Luetaan Molli-kirjaa. Keskustellaan aiheesta opettajan oppaan teemojen mukaisesti. Piirretään ystävyydestä. Rakennetaan yhdessä maja.

Tunteelliset eläimet

- **Tavoitteet:** Eläinten nimeäminen, tunteiden nimeäminen ja esittäminen.
- **Toiminta:** Pienryhmissä metsäretkellä ohjattua toimintaa. Ensimmäisenä nostetaan kangaspussista pehmoeläin ja nimetään se. Tämän jälkeen valitaan kuvista eläimelle tunne. Esitetään loru omalla paikalla tunnetta mukaillen. Tunteet: iloinen, vihainen, surullinen, pelokas ja hämmästynyt. Eläimet: Orava, jänis, lintu, kettu ja karhu. Loru: Orava, orava häntää heiluttaa, orava, orava häntää heiluttaa, nenänpäätä nirpistaa, käpyään nakertaa. Orava, orava häntää heiluttaa, orava, orava häntää heiluttaa. Käydään läpi kaikki eläimet ja tunteet.

Metsämörri -retki Hukkaperheen kanssa (Tunteet hukassa metsäseikkailu)

Tavoitteet: Harjoitellaan tunnetaitoja, opitaan tunteista ja harjoitellaan myötätuntoa.

Toiminta: Lähdetään yhdessä Metsämörriin eväretkelle metsään. Metsän reunassa kokoonnutaan alkupiiriin ja lauletaan aloituslaulu. Metsään mennessä avataan Metsämörriin metsäportti: ”Hoi kolikok, hoi kolikok”. Yhdessä kävellään kohti tuttua retkipaikkaa. Ennen retkipaikkaa matkalta löytyy tunnetaikapusseja. Ratkaistaan yhdessä taikapussissa olevia tehtäviä/kysymyksiä luontoon liittyen. Taikapussit johdattavat lapset metsäneläimen (tällä kerralla hirvi) luo. Tutustutaan yhdessä hirveen eläimenä sekä sen edustamaan tunteeseen, suruun. Hirven tunnesymbolina on vesi, joten mietimme sitä yhdessä luonnonelementtinä ja missä muodossa se esiintyy talvisessa luonnossa. Lauletaan Metsämörri-laulu ja luetaan Metsämörriin kirje. Sen jälkeen keskustellaan, että mikä hirvilapsia voisi ilahduttaa ja päätetään yhdessä kirjoittaa päiväkodilla heille kirje. Sitten syödään eväät. Lopuksi leikitään yhdessä esimerkiksi: Ilmapalloseikkailua tai liikehoppaa. Takaisin päiväkodille kävellään metsää ihmetellen. Ennen parkkipaikkaa suljetaan Metsämörri-metsän portti: ”Hoi kolikok, Hoi, kolikok”.
Portin luokse jätämme metsästä keräämämme tunnesymbolit, eli tällä kerralla jäätä ja lunta (veden muoto talvella). Päiväkodilla yhdessä kirjoitetaan kirje Hirvilasten piristämiseksi.

Sisiliskon saippuakuplat

- **Tavoitteet:** Tunnistaa ja nimetä tunteita, tarkastella kehossa tunteita, kerrata kehonosia, ympyrän muoto, laskeminen, liikkua mukavalla tavalla yhdessä.
- **Toiminta:** Pienryhmissä etsitään pihalta rauhallinen paikka. Tarkastellaan yhdessä kuvaa, josta aikuisen johdattelemana löydetään sisilisko kylvyssä. Kuvassa sisilisko puhalttaa kuplia. Saatetekstin mukaisesti kuplat ovat tunteita. Keskustellaan tunteista: Esim. Mitä tunteita lapset tietävät? Aikuinen antaa esimerkkejä ja johdattelee lapsia eri tunteisiin. Piirretään kupla (ympyrä) maahan ja siihen omaa tunnetta kuvasta naama yhdessä aikuisen kanssa. Pohditaan yhdessä (jokaisen lapsen tunne), miltä mikäkin tunne tuntuu kehossa (laittaa käsi siihen kohtaan kehoa, missä tunne tuntuu). Lasketaan lopuksi kuplien määrä, montako tunnetta keksittiin. Lopussa puhalletaan saippuakuplia ja leikitään niiden kanssa. (Mitä tunteita halutaan puhalttaa kuplina taivaalle, terveisiä kuplien mukana tms.).

eskarit

Aada ja kiukkuleijona

- **Tavoitteet:** Tunnetaidot, keskittyminen, ohjeiden kuunteleminen ja noudattaminen, lähiympäristö ja luonnonmateriaalit tutuksi, motorikka ja kädentaidot, jonokäsite.
- **Toiminta:** Mennään metsään ja toimitaan pienryhmissä. Toisilla on vapaata leikkiä ja toisilla ohjattua toimintaa. Ohjatussa toiminnassa luetaan Aada ja kiukkuleijona -kirja. Keskustellaan kirjasta ja tunteista esimerkiksi: Miltä kiukku näyttää, miltä se tuntuu, miltä se kuulostaa, mitä Aada teki, kun kiukkuleijona yllätti, mitä sinä tekisit, kun kiukku yllättää sinut? Kerätään luonnonmateriaaleja omaa kiukkuleijonan varten ja tehdään se niistä.

Tunteet hukassa metsäseikkailu. Tuokiolla opeteltava uusi tunne: suru

- **Tavoitteet:** Sanoittaa surua tunteena, mitä se tarkoittaa, miltä se tuntuu kehossa ja mielessä, mitkä asiat saavat meidät surulliseksi ja miten surun tunne vähenee/menee, ja joilla surusta selviää.
- **Toiminta:** Päiväkodin pihalla sanomme tunteet hukassa aloituslorun. Olemme isossa piirissä ja lorun sanomisen yhteydessä vuorotaputamme käsiä yhteen-reisille-yhteen. Siirrymme päiväkodin lähimetsään. Käymme tunteet hukassa retkellä joka keskiviikko. Vaihtelemme metsässä aluetta missä toimimme ja leikimme, jotta saamme vaihtelua ja uusia virikkeitä.

Ohjaajalla on repussa aina susihukka ja susihukan kaverina jokin eläin, ja tämä eläin opettaa susihukalle uuden tunteen. Tällä kertaa suden kaverina oli hirvi ja hirvi opetti sudelle surun tunteen. Surun väri on sininen. Alkukeskustelun jälkeen otamme taikapussin ja teemme sieltä tulleen tehtävän, eli rakennamme pienryhmässä kepeistä pohjattoman kaivon, eli surukaivon. Jokainen saa vuorollaan käydä kuiskaamassa kaivoon asian, josta on joskus tullut surulliseksi. Kaivolle ei ollut pakko puhua, sinne sai käydä myös katsomassa.

Aistit

Tavoitteet: Tunnistaa eri aistit ja huomioida ne luonnossa; mitä näen, kuulen, haistan, maistan ja tunnen.

Toiminta: Leikitään nopeusleikkinä esim. näytä näköaisti jne. Leikitään parin kanssa tuntoaistileikkiä. Silitetään poskea metsämateriaaleilla, levätään sammalilla. Mitä aisteja käytetään.

Onni ja onnellisuus –tunnetuokio metsässä

Tavoitteet: Onni ja onnellisuus –miten ne näkyy ja miltä ne tuntuu, pohdintaa.

Toiminta: Menimme lähimetsään ja asetuimme piiriin. Loruttelimme ystävyys –lorun. Kuviteltiin metsään tähdenlentoja, koetettiin saada niitä kiinni. Kun tähdestä sai otteen, lausuttiin sille oma toive ja päästettiin se matkaan. Jutellaan onnellisista asioista ja lopuksi halataan itseä ja sanotaan itselle ”Ihana minä”

KIERRÄTYKSESTÄ OPPIEN

1–3 v

Luontoretki

- **Tavoitteet:** Epätasaisessa maastossa kävely, luonnon antimien sekä roskien kerääminen.
- **Toiminta:** Mennään tutulle retkipaikalle. Laitetaan maahan valkoinen liina, jonka päälle kerätään luonnonmateriaaleja (esim. käpyjä, keppejä, lehtiä, neulasia). Roskat kerätään roskapusseihin. Lopuksi keräännytään katsomaan mitä löydettiin ja keskustellaan mihin roskat tulee laittaa.

3–5 v

Kierrätys ja roskien lajittelu

- **Tavoitteet:** Ympäristön havainnointi, lajittelu, ymmärtää ympäristöstä huolehtimisen tärkeys.
- **Toiminta:** Ollaan roskien lajittelu bingoa. Sen jälkeen pienryhmissä havainnoidaan ympäristöä ja etsitään roskia. Roskat lajitellaan yhdessä oikeisiin jäteastioihin.

Jokamiehenoikeudet

- **Tavoitteet:** Jokamiehenoikeudet tutuksi.
- **Toiminta:** Mennään metsään, jossa pienissä ryhmissä siirrytään pisteiltä toisille eri tavoin liikkuen. Pisteillä aikuiset käyvät läpi jokamiehenoikeuksia kuvien ja esimerkkien avulla.

Roskankerääjärobotit

- **Tavoitteet:** Ohjelmoinnin harjoittelu, luonnon siivoaminen, kierrätys, parityöskentely, ohjeiden antaminen ja vastaanottaminen.
- **Toiminta:** Jakaannutaan pareihin. Toinen parista on robotti ja toinen ohjaaja. Robotti saa käteensä pienen lapion ja ohjaaja ohjelmointikartan. Ohjaaja antaa käskyn robotille ohjelmointikartan avulla: Liiku askel(ia) eteenpäin, liiku askel(ia) taaksepäin, käänny oikealle, käänny vasemmalle, poimi roska yms. Ohjaaja ohjelmoi robotin hakemaan roskia etsintäalueelta, noukkimaan ne lapioon ja tuomaan jäteastiaan eli roskapussiin. Kumpikin leikkijöistä saa kokeilla sekä robottina että ohjaajana olemista. Leikin lopuksi levitetään löytyneet roskat maahan, mistä ne lajitellaan yhdessä lasten kanssa keskustellen oikeisiin pusseihin. Lopuksi viedään roskat paluumatkalla päiväkodin roskakatokseen.

**JOKAMIEHENOIKEUDET
SALLIVAT LIKKUA
METSÄSSÄ MONELLA ERI
TAVALLA: KÄVELLEN,
JUOSTEN, HIIHTÄEN TAI
VAIKKAPA PYÖRÄILLEN.**

**LIKKUMINEN ON MEILLE KAIKILLE TÄRKEÄÄ.
LIKUTHAN SINÄKIN?**

**VILI JA VEERA OVAT AINA VALMIITA METSÄRETKELLE JA NAUTTIVAT LUONNOSSA
LIKKUMISESTA. VILI ON ERITYISEN TAITAVA KIIPEILIJÄ JA
VEERA TAAS ON HYVÄ TASAPAINOILUSSA.**

**VILI JA VEERA TAHTOISIVAT KUULLA:
PIDÄTKÖ METSÄRETKISTÄ? MITEN SINÄ TYKKÄÄT LIKKUA?
MIKÄ ON SINUN SUPERTAITOSI?**

**ETSI SINÄKIN METSÄSTÄ
KIVOJA KIIPEILY- JA
TASAPAINOILU-
PAIKKOJA.
NYT YHDESSÄ KIIPEILEMÄÄN JA
TASAPAINOILEMAAN!**

Roskien lajittelu ja pohdintaa, mikä ero on elottomalla ja elollisella

- **Tavoitteet:** Roskien lajittelua, mihin roska-astioihin mitkään roskat kuuluvat. Lisäksi tavoitteena oli pohtia mikä ero on elottomalla ja elollisella asialla.
- **Toiminta:** Katsoimme ensin videon, joka käsitteli roskien lajittelua ja kierrättämistä. Teimme lasten kanssa 2 eri tehtävää; roskien lajittelu ja elollinen/eloton. Lähdimme ulos retkelle, mukana oli Ipadit. Kuvassimme roskaa. Nimesimme, mitä roskaa näimme ja laskimme, kuinka montaa roskaa tietyn matkan varrella näimme. Pohdimme, mihin kuvaamme roskat, kuuluisi laittaa. Lisäksi keskustelimme lasten kanssa, kuinka roskat luonnossa näyttävät rumilta ja pilaavat lasten leikkipaikkoja ja ovat eläimille vaarallisia. Lopuksi veimme oman ryhmän roskat oikeisiin roska-astioihin.

**STEAM-
PEDAGOGIIKKA
ULKOSALLA**

Metsän eläimet

- **Tavoitteet:** Projektin tavoitteena oli tutustua suomalaisen metsän eläimiin.
- **Toiminta:** Metsäretkillä lasten kanssa bongailimme talvilintuja ja kuuntelimme, kuulisimmeko linnunlaulua. Metsässä liikkuessamme etsimme ja löysimme eläinten jälkiä, joista otettiin valokuvia. Projekti jatkui päiväkodilla, jossa vertailimme valokuvaamiemme jälkien kuvia netistä löytyviin jälkiin. Näin tunnistimme eläimet ja niille kuuluvat jäljet. Jokainen lapsi sai valita mieleisensä metsäneläimen ja yhdessä etsimme eläimen kuvia netistä. Lapsi sai itse valita haluamansa eläimen kuvan, jonka tallensimme ja tulostimme. Etsimme lapsen kanssa netistä myös eläimen jäljet, jotka tulostimme. Lapset liimasivat eläimen kuvan ja eläinten jäljet maalaamaansa talviseen maisemaan.

Musiikki: Suomalainen metsä, Miltä tuntuu nallesta, Titityy.

Yhteiset leikit: Karhu nukkuu, eläinten tavoilla liikkuminen, eläinjumpparata, eläinjooga.

Eläinaiheiset sadut

Suomen ladun Tunteet hukassa –metsäseikkailumateriaali

Luontoretellä –leikki

- **Tavoitteet:** Leikin varjolla kehitettiin lasten luontosuhdetta, luovuutta, leikkitaitoja ja metsässä liikkumistaitoja. Tavoitteena saada luontoelämyksiä ja oppia uusia asioita ja käsitteitä.
- **Toiminta:** Leikittiin Luontoretellä-leikkiä sisällä ja ulkona. Ulkona luonnossa korostettiin lasten luontaista uteliaisuutta sekä tutkimisen ja liikkumisen halua. Rakennettiin luontoretkien innoittamana lasten kanssa sisälle luontoympäristö, jossa ulkona luonnossa koetut ja ihmetellyt asiat toistuvat ja heräsivät uudelleen eloon. Leikki alkaa. Pakkasimme lasten kanssa retkireput päiväkodilla. Reppuun laitoimme tutkimusvälineitä, erilaisia ruokia ja astioita kotileikistä, kiikareita, viltti sekä myös mielikuvituksellisesti teltoa, sateenvarjoja ja erilaisia sään mukaisia vaatteita sekä onget. Päiväkodin pihalla nappasimme aivot ja hyppäsimme mielikuvitusveneeseen, joka vei meidät mielenkiintoisen saarelle. Sää suosi meitä. Aaltoja ei ollut paljon ja kaikki pysyivät veneen kyydissä, kunnes löysimme saaren, johon ankkuroimme veneen. Saarella etsimme ensimmäisenä leiripaikan, pystytimme teltan ja sytytimme nuotion. Meillä olikin jo kova nälkä pitkän matkan jälkeen, joten paistoimme nuotiossa ruokaa heti ensimmäisenä. Leikimme yöpyvämme tellassa. Yhtäkkiä olikin sadesää, mutta onneksi olimme pakanneet reppuun sateenvarjoja ja saan mukaista vaatetusta kuten kumisaappaat. Olimme kuulleet, että sadesäällä kala syö hyvin ja lähdimmekin etsimään hyvää kalapaikkaa. Kalaonne suosi meitä ja saimme saaliiksi ahvenia haukia ja siikoja. Moni isompi kala pääsi karkuun. Leikki jatkui. Leikissä tuli ilta ja paistoimme kalat nuotiolla. Kalastus, ruoanlaitto ja veneellä matkustaminen veivät tällä kertaa reissustamme niin paljon aikaa, ettei saaren tutkimiselle jäänyt kovin kauaa aikaa. Ehdimme kuitenkin näkemään erilaisia lintuja ja eläimiä sekä havainnoimaan ympäristöä. Kesä teki jo tuloaan eikä lunta saarella enää juurikaan ollut. Harmiksemme emme tällä kertaa löytäneet ötököitä tai muurahaispesää, mutta palaamme saarelle vielä toisen kerran uudelleen uudet seikkailut mielessämme. Niin mukava paikka tämä oli ja tutkittavaa riittäisi.

Kevään merkit

- **Tavoitteet:** Projektin tavoitteena oli tunnistaa ja havainnoida muuttuvaa ympäristöä ja luontoa.
- **Toiminta:** Jatkoimme Kevään merkit-projektin avulla talvella ja alkukevästä ryhmässämme ollutta teemaa, jolloin olimme tutkineet lunta ja jäätä, eli veden eri olomuotoja. Metsäretkellä etsimme ja tutkimme kevään merkkejä. Etsimme vastauksia kysymyksille ”mitä luonnossa tapahtuu?” ja ”mitä lumelle tapahtuu?” Jakaannuttiin kahteen ryhmään. Pienimmillä oli oma retki, jonka maastoksi valikoitui helpompi kulkuinen metsä. Metsässä liikkussa lasten motoriikka sai harjoitusta. Yhdessä tutkittiin luontoa. Sanoitettiin asioita, ihmeteltiin ja tutkittiin. Ryhmän isommat lapset tutkivat luontoa vaikeakulkuisemmassa metsässä leikkikiikareilla katsellen ja havainnoiden. Metsässä liikkussa lasten motoriikka sai harjoitusta. Mukana lapsilla oli kevätbingopaperit, jotka houkuttivat etsimään luonnosta erilaisia keväeseen liittyviä asioita. Lapset saivat kuvat löytämiään kevään merkkejä Ipadilla. Retkeen sisältyi paljon keskustelua, ihmettelyä ja oivalluksia. Lapset löysivät ja tunnistivat luonnosta monenlaisia kevään merkkejä. Kevätbingolaput eivät täyttyneet aivan kokonaan, joten kevään merkkien etsintää on luonnollista jatkaa vielä arjen muissakin hetkissä. Ipadilla otettuihin kuviin palattiin uudelleen päiväkodissa. Katselun lomassa kerrattiin mitä kevään merkkejä retkellä löysimme ja mitä lumelle oli tapahtunut. Lapset kertoivat havainnoistaan myös vanhemmilleen iltapäivällä kotiinlähdön hetkellä.

Robotti kaupassa –leikki

- **Tavoitteet:** Vuorovaikutustaidot, liikkumistaidot, ohjelmointi.
- **Toiminta:** Tarvitaan ”ostettavia” tuotteita esim. kotoa tuotavia tyhjiä ruokapakkauksia. Kaupan nimeksi äänestettiin Sateenkaarikauppa. Leikki alkaa niin, että valitaan lähtöpaikka eli koti. Tuotteet sijoitetaan ulkona eri paikkoihin, esim. puun juurelle jne. Lapset jaetaan 2 hengen porukoihin, toinen ohjaa, toinen on robotti. Aikuinen antaa ostoslistan (paperisen tai suullisen) ja robotti ohjataan hakemaan ostokset eri liikkumistaitoja hyödyntäen + käskyt eteenpäin, taaksepäin, käänny jne. Ohjaaja voi käyttää sanallisten ohjeiden lisäksi kosketusta. Kun kaikki ostokset on ostettu, viedään ostokset takaisin omille paikoilleen yksi kerrallaan esim. juosten.

Sano "bingo", kun saat neljä ruksia samalle vaak-, vino- tai pystyvirville!

Matkalla maailmalle

- **Tavoitteet:** Tutustua vahvuuksiin ja pohtia omia vahvuuksia. Tutustua eri maihin. Itsenäisen ja yhteistyön harjoittelu, tiedonhaku: kirjat, internetti. Erilaiset kädentaidot: suunnittelu, tekniikan valinta, toteutus, valokuvaus, videointi. Kevätjuhlan, esityksen suunnittelu.
- **Toiminta:** Suunniteltiin aihetta kevään projektille yhdessä. Tinttejä jo aiemmin kiinnostaneet eri maat. Toiveena oli lisäksi tehdä pehmolelu. Valittiin aiheeksi eri maat ja maat osat. Suunniteltiin myös, että tehdään jokainen oma vahvuushahmo, joka voi seikkailla maailmalla Tinttien kanssa. Vahvuushahmot: Luettiin kirjoja vahvuuksista, jokainen piirsi oman vahvuushahmot, keksi sille vahvuuksia ja suunnitteli miten ja mistä toteuttaa hahmon. Hahmoon kerättiin tarvikkeet päiväkodilta ja jokainen valmisteli hahmon kotona. Valmiit hahmot esiteltiin muille seuraavalla viikolla.

Matka maailmalle

Lainasimme ja luimme paljon kirjoja eri maista ja matkustamisesta. Tehtiin T niin kuin Toripolliisi patsaat. Kotitehtävä: Kirjoittaa, piirtää missä maassa on käynyt, mitä tietää eri maista, osaako joitakin sanoja eri kielillä, mistä oma harrastus tai lempiruoka on kotoisin jne. Keskustelimme yhdessä kotitehtävistä ja sijoitimme kartalle lasten tuomien matkamuistojen paikkoja. Katselimme Google Earth -sovelluksella maapalloa ja missä mikäkin maanosa sijaitsee. Tutustuimme jumpalla erimaista oleviin liikuntaleikkeihin ja koodasimme vahvuushahmoja Euroopan eri nähtävyyksiin.

Tutustuimme Olympialaislajeihin: hiihto, ampumahiihto, korkeushyppy, pallontyöntö, pituushyppy, voimistelu, miekkailu ja paini. Väritimme Euroopan valtioiden lippuja. Piirsimme seinälle maailman kartan. Valitsimme pienryhmissä valtiot joihin halusimme tutustua vielä enemmän, valituiksi tuli Kiina, Brasilia, Kanada ja Egypti. Näiden maiden leikkeihin tutustuttiin jumpalla ja kokeiltiin Brasilialaista capoeiraa.

Pienryhmissä tehtiin posterit valitusta maasta ja väritettiin isot liput. Lapset saivat suunnitella oman ryhmän maalle matkamuiston, suunnitelmista valittiin jokaiselle ryhmällä yksi äänestämällä ja se toteutettiin laserleikkurilla vanerille.

Lapset ideoivat ja toteuttivat ryhmissä kevätjuhlaan esityksen omasta maastaan:

- Kanada: video, jossa vahvuushahmot seikkailevat Kanadan nähtävyyksillä (vuoret, jääkarhu, Niagaran-putoukset) ja jääkiekkopelissä, osin kuvattu Green Screen -sovelluksella ja laitettu lumivuori (päiväkodin pihalta) taustaksi
- Kiina: Paljon onnea vaan -laulu, sankari istuu tuolissa ja muut kiertävät ympärillä laulaen laulua kiinaksi itse askarrellun lohikäärmeen kanssa
- Egypti: video, jossa lasten vahvuushahmot seikkailevat pyramidilla (hiekkaa) ja etsivät aarretta, kuvattu hiekkalaatikolla
- Brasilia, capoeiraa lavalla

Juhlassa laulettiin säkeistö Matkustan ympäri maailmaa -laulua ja maan kohdalla esitettiin esitykset

Jäljet –projekti

- **Tavoite:** Projektityöskentely, yhdessä tutkiminen ja tekeminen, TVT-taidot (valokuvaaminen, tiedon etsintä yhdessä kasvattajan kanssa, QR-koodien avaaminen, ongelmanratkaisu, vertaileminen, metsän eläimien nimeäminen ja tunnistaminen, värien harjoittelu (tunnistaminen, nimeäminen), ryhmätyötaidot, yhteistyö
- **Toiminta:** Mikä tuolla metsässä on liikkunut? Kenen jäljet nämä ovat? Lapset olivat kiinnostuneita erilaisista lumelle jääneistä jäljistä, joiden omistajaa mietittiin yhdessä ja etsittiin merkkejä jälkien jättäjästä (mm. osittain nakerrettu käpy, papanat lumella). Jälkien kokoa vertailtiin omien kenkien kokoon ja samalla pohdittiin jälkien omistajan kokoa. Jälkiä kuvattiin yhdessä lasten kanssa ja etsittiin tietoa niin kirjoista kuin internetistäkin, kenelle ne kuuluvat. Tutkimusretkiä lähiympäristöön ja lähimetsään tehtiin pienryhmissä n. 4 lasta (1–3 v.). Myös erilaisia kengänjälkiä tutkittiin, aikuisen ja lapsen kengän kokoeroja vertailtiin sekä huomattiin eroja kengänpohjien kuvioinneissa. Olipa ryhmäämme ilmestynyt eläintenjälkiä arvoituksineen, ja vastaukset jälkien jättäjästä löytyivät QR-koodien takaa. Myös metsäneläin käsinuket kulkivat osana arkeamme antaen meille mm. erilaisia ohjeita. Näistä eläinystävistä tuli lapsille niin tärkeitä, että ne kulkivat mukana lähes kaikkialla.

Projektin lopputuotoksena toteutettiin koko ryhmän (12 lasta, 0-4 v.) yhteinen jäljet -taideteos. Lapsille mieluisen Piilometsän säveliä laulun ”karhuperhe kävelyllä”, mukaan lapset tallustelivat ison paperin päällä.

Toteutus pienryhminä toimien. Taideteos toteutettiin isolle alueelle paperia laittaen, jossa pienryhmittäin käytiin tallustelemassa useana eri päivänä maalin välissä kuivuen. Projektia vietiin eteenpäin lasten ihmettelyyn tarttuen ja yhdessä toimien.

Projektin eri vaiheissa arviointia tehtiin tunnenalle-kuvien avulla sekä erilaisia tunteita opeteltiin Kielinupun: Miltä tuntuu nallesta? laulun mukaan.

- Materiaalin sisällön on tuottanut Oulun kaupungin päiväkodit
- Materiaalin koonti Riitta-Maria Karhumaa ja Tarja Kuusisto
- Julkaisija Puoli päivää pihalla –hanke
- Hanke on saanut rahoitusta aluehallintovirastolta veikkausvoittovaroista myönnettyä avustusta vuosina 2020-2023
- Julkaistu 2023